

CIET

2025/26

МИ НИСМО НИКАДА КЛОНУЛИ ДУХОМ

Планинарско-спортско удружење Јастреб формирано је 21. марта 2025 године, дана када славимо долазак пролећа, долазак новог Сунца. ПСУ Јастреб створен је из љубави према животу и свему што га чини светлим. Одлазак у природу за нас није само излет, већ остварење како физичких, тако и духовних циљева, поистовећивање и интимно спајање са природом и њеним благодатима. Одлазак у шуму за нас није пуко бекство од градске буке већ отеловљење унутрашње слободе, отпора и суверености пред лицем надмоћне и дехуманизоване силе модерног света.

Изазов сам по себи није само спољашња обавеза већ унутрашњи чин самодисциплине, превазилажења и уздизања. Изазов је за нас доказ сопствене слободе и самоостварења. Пут ка врху, ка остварењу, често је важнији од самог циља јер за нас је свака шетња испит воље, а успон подвиг који учвршћује наш карактер и способност да превазиђемо себе. Коначно, освајање врха је синтеза борбе не само против елемената природе, него и против сумњи, слабости и ограничења, достигнуће крајње тачке висине – врха, потврда је савладавања свих препрека.

ПРЕ ЈАСТРЕБА

ПЕРИОД ИСТРАЖИВАЧА

Како је све ово почело?

„У суштини, хтео сам да створим јаку заједницу и око себе окупим људе с којима могу, не само да проводим време у природи, већ да постигнем много тога, да заједно створимо једну културну заједницу, нешто више од обичних планинара. Наравно, неопходни су ми млади људи за такав подухват, они са којима се могу поистоветити. Планинарење се често везује за старије особе, пензионере који имају много слободног времена и прија им мало свежег ваздуха с времена на време, што је наравно погрешно. Међутим ово мора бити једна снажна омладинска машина која гази пут ка својим врховима, јер све се врти око тога, око освајања, амбиције. Морамо по мало бити гладни успеха те задати себи задатак и донети одлуке, јер то је оличење слободе за мене, извршити мисију коју си задао самоме себи, дао си себи прилику да порастеш.

Волим да кажем како је све ово почело 9. новембра 2018. године када сам први пут отишао на акцију на Дебелом Брду. Мој брат Давид Јанковић увео ме у ваљевско Друштво младих истраживача „Владимир Мандић Манда“, био је вођа групе за информационе технологије, такозвани Електронци. Никада нећу заборавити пут старим раштинованим аутобусом, из Ваљева ка Дебелом брду, била је ноћ и ништа се није видело. Упознао сам се још тада са јако добрим људима из групе електронаца са којима сам склопио животна пријатељства. Један од њих је наравно чувени Александар Видојевић, омиљени међу новим члановима нашег удружења. Када смо стигли на Дебело брдо, прво што сам угледао био је споменик Живану Ђурђевићу, у потпуном мраку обасјали су га лампом, сабласна сцена – „Страх од Живана“ никада не престаје. Потом, како сам погледао ка споменику, очи су ме одвеле још ка горе, ка небу, то је вероватно био кључни моменат. До тада никада за својих тада шеснаест година нисам угледао такво звездано небо, какво заиста ноћно небо треба да изгледа, препуно звезда и модро, видео сам крак галаксије. Након што сам остао без даха наставили смо ка легендарном дому усред вујиновачке недођије, окружен шумом, пропланцима и погледом који се пружа, па вероватно до мог родног Шапца, такав сам бар утисак стекао.

Било је заиста пуно мојих вршњака на тој акцији, вероватно око педесет људи, ако не и више. Укратко, спознао сам чари акције, планине, исконске природе уопште као и седења уз ватру у тамној ноћи и причању страшних прича. За нас тинејџере је таква врста забаве била нешто сасвим ново, а осећали смо се толико слободно јер наравно није било никог старијег да бди над нама и опомиње нас, а за тиме није било ни потребе, јер сами смо спремали храну, одржавали хигијену и налазили себи занимације. Бленути у телефон је било мање више немогуће, јер нити је било сигнала, нити интернета. Суштински, заљубио сам се у такав облик својеврсног излета.

У периоду између 2018. и 2020. године био сам члан Електронаца и са њима ишао на многе акције, како њихове тако и рођенданске, заједничке. Најчешће смо посећивали Дебело брдо, Дивчибаре и друге сличне локације око Ваљева. Било је ту и камповања, чак и на Шљункари у Табановићу лета 2019. године, може се рећи да је то прва акција коју сам организовао ја. Та година је била врло успешна и безбрижна за нас тада средњошколце. Међутим након фебруарске акције на Дивчибарима 2020. године убрзо долази до епидемије ковида која је пореметила читав свет. Након те акције Електронци су угашени због неактивности и проблема око руковођења.

Касније је било неких покушаја да заједно с пар нових људи и бивших Електронаца оснујемо нову групу у оквиру Истраживача, али без успеха. Од прилике се тада створила та клица - „направићу своје друштво ако не могу да направим своју групу“.

Пре него што сам основао Јастреба, у периоду од 2020. па све до краја 2024. године организовао сам индивидуалне, такорећи номадске акције. Може се рећи да је то био период прелаза, припреме и потраге за људима који ће касније са мном поставити прве темеље Јастреба. Ишли смо где год смо могли, где год би се снашли како смо умели. Није било једноставно јер без основне организације ствари иду доста теже и боравак није увек једноставан, јер се често треба ослонити на шатор, нечију кућу, викендицу, самог себе. Оно што је фалило била је званична организација, хијерархија, правила, осећај заједнице и фалиле су нам активности. Групе су управо ту да употпуне акцију својом тематиком, науче нас нешто ново из своје сфере и дају прилику људима да раде и истакну се у ономе што воле, оне дају већи смисао одласку у природу, јер природа сама по себи надахњује, а рад групе усмерава ту надахнутост и инспирацију на делатност групе, било то посматрање звезда, исхрана у природи, етнололија, уметност, електроника или спорт.

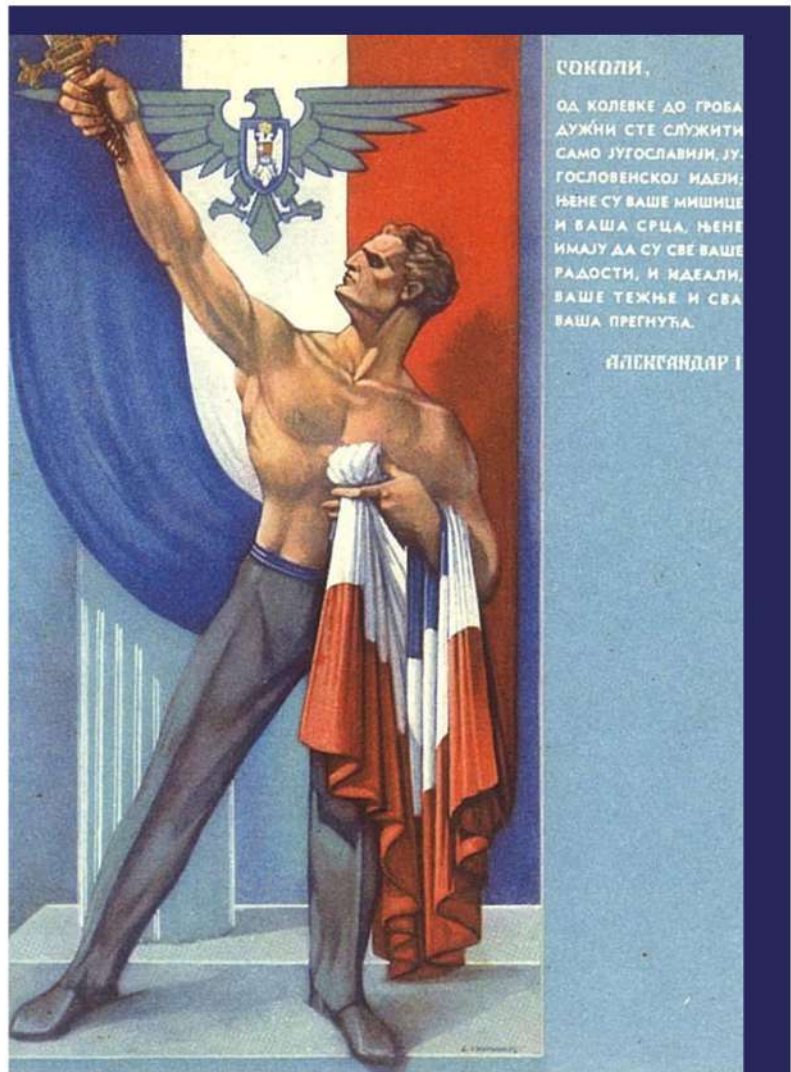
Јастреб је дубоко инспирисан ваљевским Истраживачима, дефинитивно смо позајмили њихов модел, систем рада са групама и у групама. Наравно, ми смо и даље далеко од Истраживача и не желим да се поредимо са њима, јер идемо својим путем а према њима могу исказати само огромно поштовање и захвалност, јер да нисам осетио врл код њих, Јастреба сигурно никада не би ни било. Свакако, нипошто ово не треба да буде копија Истраживача, већ нешто сасвим другачије, како је у уводу објашњено, удружење препуно врлина, жеље за освајањем и уздицањем како колектива тако индивидуе, не желимо да раздавајемо та два принципа. На крају дана волим да кажем да је за све ово крив један човек – Давид.”

ДРУГА ВЕЛИКА ИНСПИРАЦИЈА СОКОЛСКИ ПОКРЕТ

– значај Соколског покрета огроман је не само за наше удружење, већ и за наш град. Шабац је соколски град, с тим што сами Шапчани тога вероватно нису ни свесни.

Настао 16. фебруара, још 1862. године у Прагу, као покрет принципа „у здравом телу здрав дух“ врло је утицао на филозофију којом се водимо у Јастребу. Основали су га Јиндрих Фигнер и Мирослав Тирш још у време Аустро-Угарске са циљем да створе један гимнастички али и образовни покрет, који ће покренути и ујединити нацију кроз спорт и врлину. Сокол је, кроз предавања, дискусије и групне излете, пружао оно што је Тирш сматрао физичком, моралном и интелектуалном обуком нације. Институција, била је изнад политике и обликовала је прави патриотизам и родољубље међу Чесима тада.

Покрет се проширио и на остале словенске земље како на истоку, тако и на југу и свој врхунац доживео је за време Краљевине Југославије. Соколи су организовали велике манифестације, такозване „слетове“ у виду масовних гимнастичких приредби са стотинама вежбача. Слет је одржаван широм словенских земаља где год је Сокол био заступљен, те је он по својој природи постао опште-словенски покрет који је на свој начин кроз спорт и образовање јачао јединство међу свим словенским народима, а соколи били су витезови моралног препорода, заједништва и слободе.

Као што је већ речено, поред спорта постојао је и тај културни моменат, спој атлете и интелектуалца, ни у једну крајност, а опет обе изнад обичног тренинга и обичног васпитања.

Управо ка свему овоме тежи и наше удружење. У Шапцу постоји Соколски дом, постоји и Тиршов венац и Масарикова улица и други топоними који нас сећају на соколска времена и односе између Чехословачке, одакле је Сокол потекао, и Југославије. Као удружење из једног таквог града, поносни смо на његову историју и неговање поменутих вредности, покрета и личности, па је некако прикладно да наш Јастреб потекне баш из нашег Шапца, али и да се из њега прошири и полети даље.

Зашто баш Јастреб? Симболика.

„Често питање, како је уопште дошло до овог имена. Било је доста полемике око имена, али ово је некако било најзвучније и ја сам га тако недемократски одредио као коначно. Неке од ранијих идеја биле су нешто попут Ластавица, Ласта или Аркона. На сву срећу ипак Јастреб је прихваћено.

Када ме питају зашто Јастреб, неретко кажем да јастреб није ништа посебно. Ако већ причамо о птицама, јастреб не симболише ништа наручито, увек се ту нађе неки орао или већ доста поменут соко, нека птица која је у нечему најбоља, најбржа, највећа и тако даље.

Шта је јастреб нај-? Ништа, осим што је прилагодљив и окретан, неки би рекли и штеточина када говоре на пример о копцу, е па баш та штеточина, баш тај трн у оку, пркос и сналажљивост, то смо ми. Управо ни наше удружење не тражи потпуно професионалне и већ остварене, најбоље појединце, већ оне који ће расти с нама, проналазити себе и освајати с нама. Заједно ћемо постати велеки, заједно ћемо дати нови смисао јастребу. МИ ћемо му дати симболику коју никада није имао.

Други наш знамен који се налази на нашем „борбеном“ логотипу то јест застави, је Северњача. Управо она представља оно узвишено и духовно у нашој мисији, звезда водиља, нешто што није са ове планете. Она нам служи да препознамо да одлазак у природу није само бег од градске буке или одмор, већ победа слободног човека који дотиче метафизичко. Звезде се покажу тек негде далеко од светлосног загађења, негде високо и изнад свега, изнад свих. Само они који се одметну имају прилику да их јасно виде, онако како човек треба да их види.“

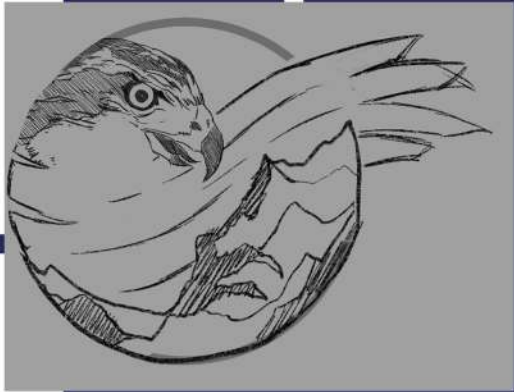
КОЛЕКТИВ ПРОТИВ ИНДИВИДУЕ

Вечита борба између слободе и дисциплине, између индивидуалца и колективисте. Јастреб је дефинитивно један колектив, што захтева да његови чланови за исти раде и доприносе, тако колектив јача и постаје препознатљив и моћан, а његово име се чује далеко. Да би се чуло што даље, у њега треба уложити што више времена, новца, а треба га и волети. Да би се један такав колектив водио, потребно је бити везан за исти, потребно је више људи који ће бити део њега, бити дисциплинован и организован. Не одговара то свима и нису сви љубитељи таквог уређења. У јурњави ка идеалима, колективиста склон је томе да изгуби себе, да постане број, те да од његове истинске суштине, од његовог бића, не остане ништа, а сопствени живот замени организацијом. Колико год идеја била врла, не смемо је ставити испред себе и живети само за њу, јер тада ми више нисмо оно што јесмо, већ смо управо та ходајућа идеја, број у маси многих који бесциљно марширају и постају оруђе колектива. Слободан или дисциплинован? Ми бирамо да је наша дисциплина одраз слободе, а не њен недостатак, јер ми доносимо одлуке којих се држимо и самим тим деламо како смо замислили. Колектив и индивидуа морају постати једно, један организам у ком је сваки сегмент кључан за опстанак читавог тела, те је свака индивидуа неопходан део колектива у ком се не губи, већ га одржава и он постоји због ње. Јастреб постоји због људи који га сачивавају, а не људи због Јастреба, јер он је производ наше воље, воље сваког појединца, само тако он је потпун и стваран. Повезаност коју осећамо док седимо испред логорске ватре, сви различити, делимо један исти страх, исту љубав, на крају крајева, греје нас иста ватра, у леђа нам дува исти ветар, јер ми јесмо колектив изнад индивидуе и индивидуа изнад колектива.

Лазар Станишић, председник удружења.

КОНЦЕПТ ЛОГОТИПА

КОЛЕКЦИОНАРСКА ГРУПА

Идентитет
кроз
историју и
заједништво

У задњих годину дана наша група се показала успешна у циљевима које смо себи поставили. Наши главни циљеви су били:

- Организовање забавних и јефтиних акција
- Упознавање и дружење са новим људима
- Придобивање још историјских предмета

Ове циљеве смо испунили због уникатног начина функционисања наше групе, наиме трудимо се да држимо децентрализован тип постојања групе. Наши чланови имају доста права на бирање активности, као и начина извођења саме активности. Ипак, одржавамо нека кључна правила иако све функционише по договору.

Ово се показало као ефикасан начин вођења групе на нашим акцијама (Дивчибаре, Каблар). Иако смо малобројнија група, успели смо да организујемо амбициозне акције захваљујући овом моделу.

Као група више смо фокусирани на дружење и сарадњу међу људима. Наш главни циљ у суштини јесте упознавање нових људи и њихова едукација о разним темама које се обрађују у нашој групи. Честе теме су и историја, филозофија и генетика, ипак то су само озбиљније теме којима се бавимо. Често се прича води око игрица, наших персоналних тема и, генерално, шаљења између чланова.

Ипак, то што смо фокусирани на дружење не значи да се код нас не дешава ништа друго. На крају дана, ми смо колекционари и наш афинитет према старијој војној опреми и другим предметима историјске важности огледа се у уникатном изгледу наше групе. Код нас није ретко пронаћи неког у војном комбинезону, у шлему или опреми ЈНА, ако ишта, то је често.

Поносимо се тиме што наша група има специфичан изглед у односу на остале групе, то показује посебну позицију и идентитет колекционара. У будућем периоду желимо да даље развијемо овај идентитет и створимо боље услове за људе који немају новца за скупље акције.

Акције Колекционара у 2025. години:

Мај- Дивчибаре
Септембар- Гучево (заједно са КИЛ-ом)
Децембар- Каблар

ГРУПА ЗА КОМУНИКАЦИЈУ И ЛОГИСТИКУ

Група за Комуникацију и Логистику (КиЛ) у најширем смислу бави се технологијама примењивим за планинске акције, као и наукама - оруђима за боравак и оријентацију у природи. Љубав према радио-аматеризму, картографији, топографији, техници и технологији окупила је љубитеље природе и спојила два света у један. Група за КиЛ не преза од нових, модерних решења за ефективно борављење и кретање кроз дивљину, те употребу свих расположивих средстава и опреме ради побољшања организације рада и ефикасности читавог удружења. *Deus ex machina!*

РАЂАЊЕ ИДЕЈЕ

Популаризација ручних радио станица, у последњих годину-две дана, имала је утицаја на формирање групе и прикупљање њених, сасвим нових, чланова. Међутим идеја је почела нешто раније, непосредно након пуцања групе у Истраживачима, затварања Електронаца. Почели смо да користимо **Baofeng 888s** ручну радио везу на једној од акција на Дивчибарима. То је био најједноставнији могући радио који се може набавити, за смешну цену, с којим смо се доста забављали, може се рећи да смо били одушевљени. Схватили смо значај радио станице и како бисмо све могли да је користимо у планини. Мање-више што је корисна, јако је кул, па смо претежно због тога и употребљавали. Мало по мало, све више смо улазили у тај свет цивилног радија, толико да су се неки упустили у прави радио-аматеризам. И даље смо нови у овоме, немамо много искусних кадрова, али оне које имамо, добри су и вољни, жељни знања и успона. Управо то је за нас најбитније, да растемо заједно.

Размишљали смо о разним вежбама, теренима, где бисмо користили радио станице у групама, уз топографске мапе, бусоле, компасе и друга средства. Технолошка група која је оригинално замишљена као „ИТ сектор“ Јастреба, због одређених околности није успела из прве, па се може рећи да је Група за комуникацију и логистику њен наследник, или продужетак, боље усмерен и прилагођен нашим потребама. Група је интегрисана у саму структуру читавог друштва јер су њени чланови такође задужени и за опрему читавог друштва, од лампи, тањира па све до врећа и шатора. Сустрет са са члановима Цивилне Радио Везе Србије био је један врло битан тренутак за нас, на Дивчибарима, управо преко радио станице смо се пронашли и добили битне савете који нам требају.

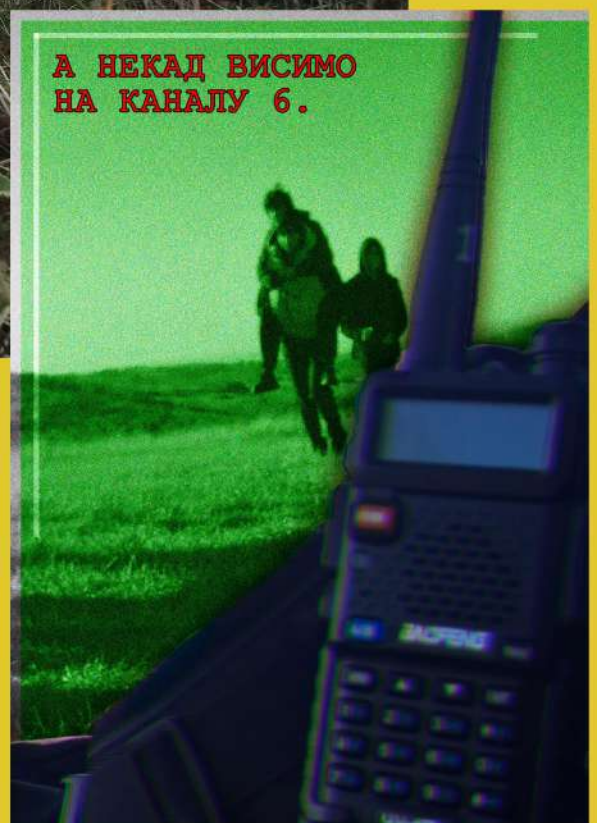
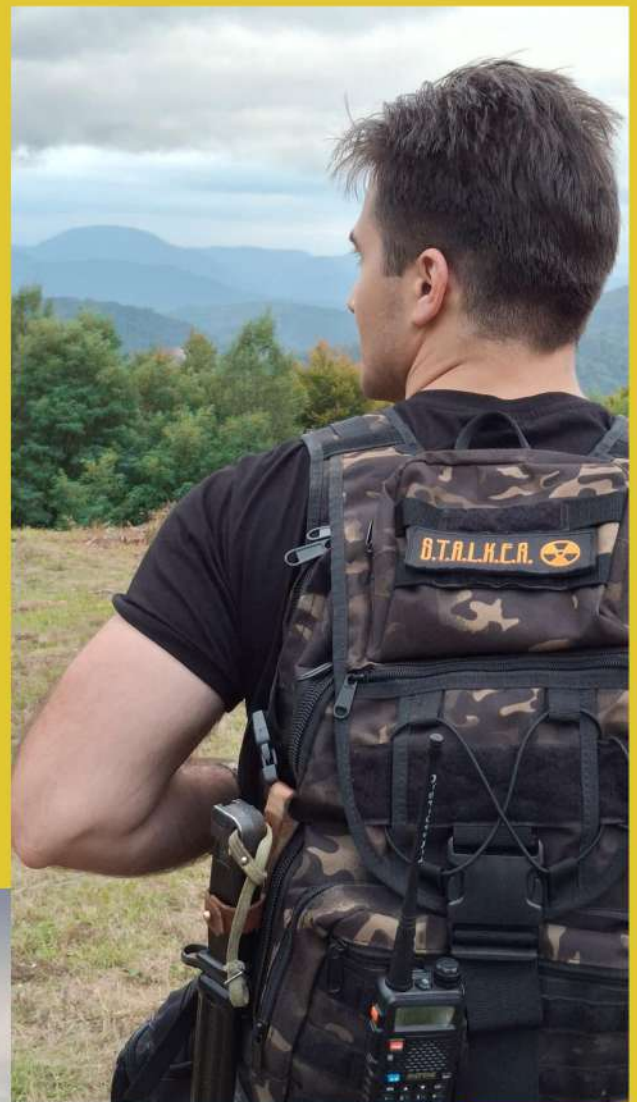
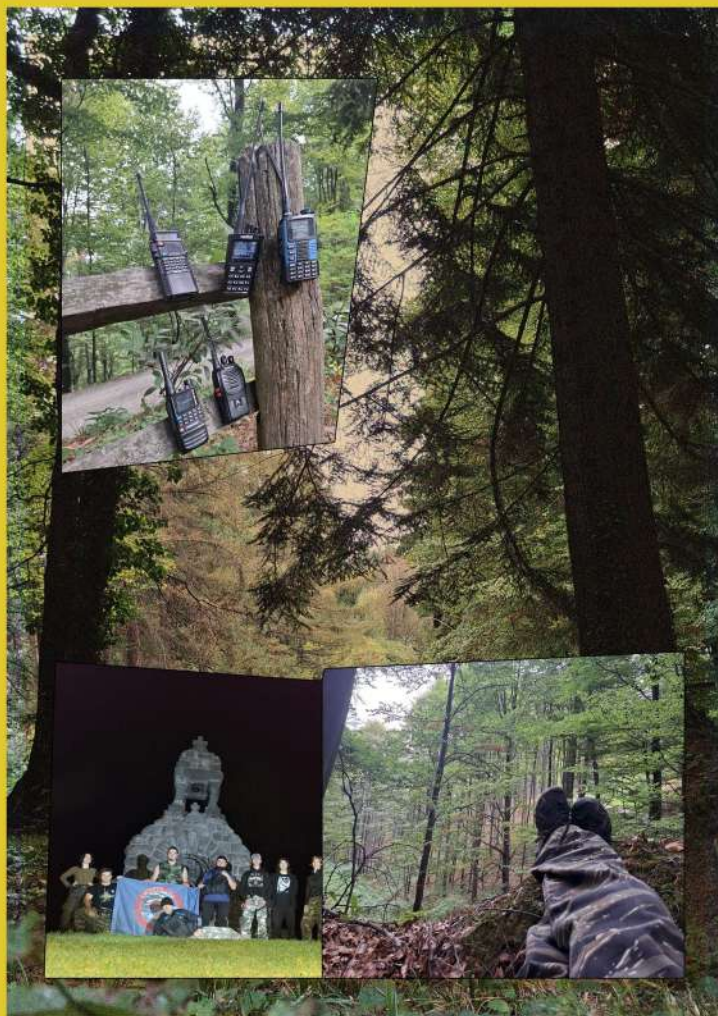
Шетати кроз долине, па са врха ухватити сигнал, ступити у контакт с неким, ко је удаљен десетинама километара, некад и пре стотину, а мало искуснији су хватали и дуже сигнале, доживљај је за себе. Наравно, данас имамо могућности да се чујемо с готово целим светом преко телефона, поруке, мејла... Међутим то је неупоредиво са живим осећајем, када знамо да смо на каналу, на одређеној фреквенцији, када ту антену држимо у рукама и она наш глас трансмитује таласима, који поново с друге стране тамо негде изађу као звук, након пута који прође кроз простор и време. Свет је потценио моћ радио станица, јер када све стане, за време непохода, када нема струје, када падну мреже и системи, остајемо само ми и наши џепни, мобилни пријатељи да уз помоћ њих комуницирамо на велике дистанце. Ту се јавља наш бог из машине.

Радио-аматеризам и радио ентузијаста враћају се на велика врата и све више људи се интересује за овај вид, не само комуникације, већ хобија, стила живота, естетике. Естетика је битна, ми то врло добро знамо.

Радујем се и жељно ишчекујем напредак на овом пољу. Група за КиЛ и даље се развија и сматрам да је пред њом велика будућности, јер потенцијал је огроман, као и свестраност и правци у којима група може да иде. План је да оспособимо људе, пре свега у планинарским вештинама које су нам итекако прече и неопходне, али иду уз читав спектар способности које би Група за КиЛ пружала благовремено. Потом бисмо снажније радили, поред радио станица, на картографији и топографији, које су нам бескрајно занимљиве, те бисмо све то уклапали и касније имали неки сопствени правац. Све зависи од наше воље и труда. Све зависи од нас.

ГРУПА ЗА УМЕТНОСТ

ВИСИНЕ КОЈЕ СТВАРАЈУ

Од самих почетака развоја цивилизација, човек има нужну потребу да своја осећања искаже; што и ради - кроз уметност. Гибран каже да уметност настаје када се тајна визија уметника састане са тајном визијом песника. Настала у марту 2025 године, броји двадесет три активна члана и организовано је пет акција под њеним вођством на којима је освојено шест врхова.

Група за уметност позива чланове да у природи пронађу простор лепоте, духовности и личног израза. Стварањем и истраживањем различитих уметничких праваца, од цртања и писања до плеса и фотографије, проширујемо видике и градим колективни уметнички дух. Кроз стварање, размену идеја, креативне радионице, предавања и дискусије, градимо заједништво засновано на знању, културној свести и дубокој повезаности са природом.

Радионице групе за уметност у 2025. ГОДИНИ

Анализа дела "Сто реченица"

Под окриљем звезда на Стражилову, планинари су такође имали прилику да се баве прозом.

Анализирано је дело Давида Албахарија, мајстора кратких прича, Сто реченица, које је изузетно занимљиво због своје прстенасте композиције. Радионицу је водила Кристина Ашић а учесници су током читања глумили становнике зграде описане у делу.

Онај ко не уме да ћути не може да се нада да ће у речима наћи утеху.

Давид Албахари

Дебата о Орфеју и Еуридици

На Стражилову у мају 2025. године, обрађена је песма Бранка Миљковића „Триптихон за Еуридику“, након чега је организована и дебата Орфеј- да ли је требало да се окрене? под реализацијом Богдана Марковића и Кристине Ашић. Учесници су још једном оживели познати грчки мит и разговарали о љубави чија се искреност вековима кроз књижевност испитује.

Изгубио сам те у ноћи подземној далеку ја дивљи ловац звезда кривотворно суочен са неистином.

Триптихон за Еуридику, Бранко Миљковић

Анализа дела "Слобо љубве"

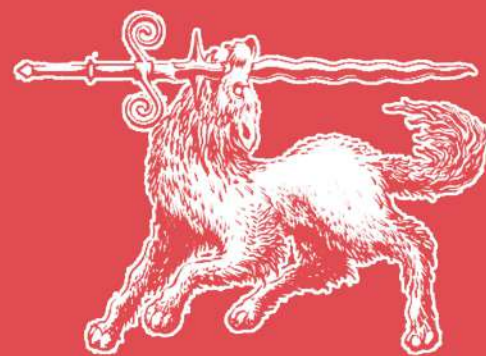
На Тари, у јуну 2025. године, осврнули смо се на српску средњовековну књижевност делом деспота Стефана Лазаревића - Слово љубве. Овом знаменитом посланицом истражени су мотиви љубави, помирења, светости и дубоке сродности. Радионица је реализована под организацијом Лее Топаловић, а потом је одржана и ликовна радионица осликавања маргина у средњовековном стилу кроз лично тумачење мотива Слова љубве.

*Варање никакво у љубави места нема. Јер Каин, љубави туђ, Авелу рече:
"Изиђимо у поље".*

Слово љубве, деспот Стефан Лазаревић

Узљубите љубав,
младићи и девојке,
за љубав прикладни;
али право и незазорно,
да младићство и девство не повредите,
којим се природа наша
Божанској присаједињује,
да Божанство не узнегодује.
Јер апостол рече:
"Духа Светога Божјега не растужујте,
Којим се запечатисте
јавно у крштењу".

Поезија **Борислава Радовића**

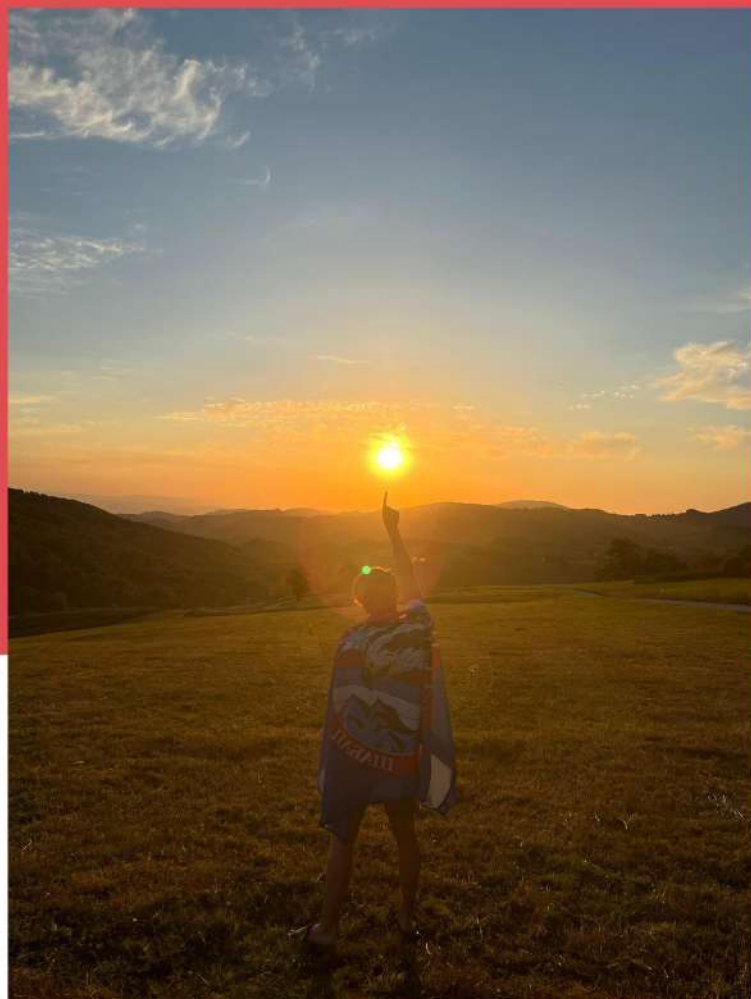
У августу, на врху Мали Повлен, читана је поезија познатог неосимболисте Борислава Радовића. Планинари су уз залазак Сунца тумачили симболе и метафоре, као и повезивали мотиве са историјским збивањима. Радионицу је водила **Кристина Ашић** која је претходно говорила и о пишчевој биографији.

*Вино, слично звезди, описује путању којом би се можда и отац отиснуо,
стојећи без даха од кашља, празна ока и танак, као у туђој кошуљи;
задубљен, далек и сопственој мисли.
Живот вина, Борислав Радовић*

Најбоља фотографија са акције

Током акције групе за уметност на Повлену, планинари су се бавили и фотографијом. Богдан Марковић је организовао такмичење за најбољу фотографију акције, на којој су сви учествовали. Победничку слику усликали су **Лена Петровић** и **Страхиња Павловић**.

Леса Бисклаврет је народна легенда о вукодлацима, честа бретонска легенда. Марија Француска приповеда о витезу који крије од жене да се повремено претвара у вукодлака и нестаје на неколико дана. Када јој открије тајну, жена га изда тако што му украде одећу без које не може да се врати у људски облик и побегне са другим витезом. Касније краљ препознаје племенитост вукодлака, помаже му да поврати одећу и људски лик, а неверна жена бива кажњена.

Краљ се окрете, а Бисклаврет га је помно пратио, одбијајући да га напусти.

Краљ га је довео на свој двор, одушевљен овом авантуром којој нема једнаке. Наложу свим својим дворјанима да се брину о овој звери, да га негују и воле. Обећа им да ће онај ко ту звер не мучи заслужити краљеву љубав. Барони су ово озбиљно схватили; сваки дан Бисклаврет је спавао поред њих, не напуштајући краља ни на трен. Сви су га волели, јер је био благ и нежан, неспособан да некоме начини зло. Помно је пратио краља, одбијајући да га напусти; краљ је одлично видео колико га је волео.

Бисклаврет,
превод **Кристине Ашић**

Леса Бисклаврет

На октобарској акцији на Стражилову дотакли смо се страних култура и истраживали старе француске лесе, Марије Француске, које је за радионицу са француског превела Кристина Ашић. Лесе, или леје су старе бретонске песме, сличне нашим народним бајкама. Њих је сакупила Марија Француска која је живела у Енглеској током касног 12. века.

Les Lais, Marie de France

Људи бајке повезују са дечијим успаванкама, али оне у себи носе много дубље, тамније и сложеније истине о човеку, страху, издаји и љубави. Бајка није само нежна прича пред сан, већ огледало људске природе у коме се под маском чудесног откривају стварне страсти и моралне дилеме. Бисклаврет нас учи томе да се племенитост и верност препознају и онда када су скривене под најстрашнијим обликом, као и да издаја увек оставља траг који правда на крају разоткрије.

Кристина Ашић,
реализатор радионице о леси

Такмичење - најбоња микроприча

Предах од шетања по Фрушкој гори, на акцији на Стражилову(3-5.10.2025), посветили смо писању микроприча. Микроприча је посебна књижевна форма која има циљ да врло ограниченим бројем речи(најчешће 7) изазове одређену емоцију, и обично носи више значења. Време за писање је било ограничено, и сви присутни су учествовали.

Неке од микроприча написаних на Стражилову:

"Краљ није приметио да је опкољен пешацима" - Анђела Милеуснић

"У краљевству слепих, једнооки је краљ" - Никола Милеуснић

"Камен се више није котрљао" - Страхиња Павловић

"На вратима мајка дочека сина уместо официра" - Владимир Милосављевић

Ова радионица, иако једна од најкраћих које смо имали, пробудила је креативност у онима који нису веровали да је уопште имају. Препоручујем овакву форму за радионицу када је време ограничено. Микроприча може да те растужи, насмеје, али и баци у размишљање.

Богдан Марковић, организатор радионице

Анализа приповетке "Мање зло" из књиге Последња жеља (Анђеј Саповски)

У повратку стражиловском крајолику, планинари су овог пута завирили у свет епске фантастике. Анализирано је Мање зло, приповетка из Последње жеље, првог дела Саге о Вешцу Анжеја Саповског, под реализацијом Лее Топаловић и Лазара Станишића. Потом је вођена и дебата о моралној дилеми јунака Гералта. Мање зло, одабир који је често нужан правац у свету сложених одлука, али ретко спокојан.

*Зло је зло. Мање, веће, средње, све је једно, пропорције су им условне, а границе се бришу.
Последња жеља, Анђеј Саповски*

Дебата о моралној
дилеми јунака Гералта

АКЦИЈЕ

Прва Акција

Дивчибаре март 2025.

Ово је наша последња номадска акција, или ипак нешто између. Последња акција финалног прелаза из групе људи која воли отићи на планину, у удружење младих који планинаре. Официјалност нам је била потребна да бисмо створили нешто, да бисмо стајали на јаким ногама, да бисмо се учврстили, уистину постојали. Наше удружење постоји само ако сви ми чланови удружења пре свега верујемо да постоји, ако смо тога свесни и ако то желимо. Тако је удружење производ наше воље, што га чини вишим од потписа, печата и регистрације у привредним регистрима. Удружење заиста мора постати отеловљење, живи приказ наше воље и труда, оно заиста мора да ПОСТОЈИ.

Локација – Дивчибаре, из Шапца смо кренули у планинарски дом „Маглеш“. ПСД „Маглеш“ је за кратко време постао заслужан за наше постојање колико и Друштво Истраживача из Ваљева. Без домара Дула тешко бисмо ишта постигли од замишљеног, тај човек је безусловнo помогао колико је могао, препознао је у нама љубав према планини, јер је и он сам читав свој живот заљубљеник у исту. Он нас је заиста погурао, један је од тих људи који стоје у низу домина, а ми смо следећа која ће нежно кликнути на неког новог и наставити дугу традицију.

По обичају стигли смо ујутру рано, а велику захвалност дугујемо нашем члану, једном од млађих, Марковић Игору и његовој породици, која је препознала дух у нама па су нам исто тако безусловнo помогли око превоза и хране. Такве мале ствари бескрајно значе при почетку, јер ми уистину крећемо од нуле, без превише искуства, без превише новца, али препуни жеље – воља и труд, то је оно што дефинише наш почетак. О самој акцији нема шта много да се каже, протекла је у најбољем реду, међутим оно што се истицало је управо тај осећај заједништва, осећај припадности ког до сада није било.

Март на Дивчибарима је одлично време за дуге, и даље снежне шетње, ове године било је сунчано два три дана колико смо били, али је снег био постојан и није се топио. Бела површина која се пружа и чисто плаво небо изнад ње, једна од омиљених прилика.

Већ првог дана имали смо дуге шетње по Маљену, како по регуларним стазама, тако и кроз снежну шуму по готово непроходним теренима, како често волимо да радимо. Наравно, направили смо круг, а то сматрамо врло важним за шетњу, јер не волимо да се вратимо истим путем, ваља направити круг, просто је тако. Шетајући гледали смо врхове у даљини, покривене снегом. Тако бисмо замишљали Хипербореју, па смо неретко из шале Дивчибаре називали Дивчибореја. Широке планине и погледи који пуцају, још под белим покривачем, будили су врл у нама. Енергија се осећала у ваздуху.

Другог дана смо испланирали шетњу од неких двадесетак километара. Из дома смо кренули према највишем врху Дивчибара – Краљев сто (1104 мнв). Шетња до њега није превише захтевна, јер је релативно близу дома, а сам дом је на већ великој висини од хиљаду метара надморске висине, дакле нема превише захтевних успона а стаза је добро означена и лака. У посети највишем врху Дивчибара обишли смо спомен јунацима војске Југославије који су погинули од НАТО злочинаца у агресији на нашу државу 1999. године, као радарски оператери управо ту на Краљевом Столу. Радић Синиша и Савичић Жељко нису се вратили кући већ су заувек остали овде, високо у небесима, постали су бесмртни и на вечној стражи штити ће овај врх.

Затим смо се спуштали кроз стрму али прелепу стазу која води до Вражјег вира у подножју планина где је река Бела Каменица. Сама стаза до доле јесте обележена и захтевна, јер је пред крај врло стрмо и треба бити опрезан, средњи део стазе је најлепши јер води мање више равним путем кроз борову шуму. Оно што фасцинира на том делу је то што се крећемо по самом шпицу брда, тако да нам је с леве и с десне стране падина, па се поглед пружа свуда околу – четинари, небо и сунце. На једном специфичном месту када пут већ полако постаје стрм, волимо да легнемо на травнати тепих који се ко зна колико деценија природно стварао на нетакнутој земљи где трава изнова расте и суши се, вероватно вековима. У дивљини, потпуној тишини, гледамо у пејзаж високих четинара како додирују зубато фебруарско сунце, мир. Потом креће прави спуст, до саме речице, дрвље и камење, јак нагиб. Наравно све време прати нас Фонзо, наш верни пратилац кроз акције, чак и туда по изазовном терену. Сама речица била је залеђена у том тренутку, па смо прешли преко ње лако, ходом.

Вржји вир који одлукују пар водопада и широки басен у сред шуме, такође је био залеђен, па смо се шетали по њему, што нам је само по себи био доживљај. Ту смо јели и одморили, потом наставили даље, узводно, према ски стази на Црном врху. Кроз ово путовање већ смо прошли кроз лето, што је био почетак пута када је Сунце било високо и лагао бих ако бих рекао да нам није било врућина. Затим смо ушли у некакву јесен док смо се спуштали до вира, а сада лагано корачамо ка зими, јер шума је потпуно бела, а дан полако одмиче, температура пада. Тужно је то што Бела Каменица није била тако чиста као поточићи са друге стране Дивчибара где се могу наћи речни рачићи у близини Љутог Крша. Овде се осећала канализација... То је било поражавајуће за све нас да се у таквој шуми у планини осећају последице злог и немарног човека. Што смо били ближе центру, смрад је био јачи, а вода све прљавија. Била је то мрља на платну те предивне слике придодје. Надамо се да су власти преузеле нешто поводом тог питања и да су почели са изградом канализационог система као што је планирано.

Свакако, после неког времена већ је био сутон а ми се налазимо у подножју Црног врха, пола групе је одустало и већ су кренули пут дома. Ми остали нисмо могли издржати да стојимо пред том громадом, а да је не освојимо. Видите, Црни врх није највиши, са својих 1098 метара надморске висине, нешто је нижи од Краљевог стола, занемарљиво, али овде се ради о правом успону, јер крећемо од самог подножја. Већ смо се поштено нашетали, пао је мрак, планина је под снегом, шта нам преостаје? Да освајамо.

Понели смо једну лампу „за сваки случај“ и њоме смо осветљавали стазу, коју првобитно нисмо знали да убудемо, што због неискуства, што због слабе видљивости. Коначно смо изабрали један страшно стрм путић и кренули. Било је падања, клизања, пузали смо и на све четри, проклињали су ме што сам их довео ту. Не знам колико је степени било, али дефинитивно је било испод нуле. Убрзо смо изашли на нешто лакшу, шумску стазу. Мада исцрпљени од успона и хладноће, наставили смо даље дахтајући. Врх се чинио близу, мислили смо да стижемо за петнаест минута до горе, међутим гегали смо се око сат времена, можда и више. Кад таман мислиш да си ту, циљ као да се још више удаљи од тебе, а успон је константан. Паузе смо правили, али нисмо превише уживали у њима јер смо се хладили брзо, а зној нас је обливао. После безброј корака тешким ногама, ту је, на дохват руке, терен се полако исправља, успон нестаје, на врху смо. Пали на колена, легли у мокар снег, стигли. Био је то наш први ноћни успон. Поново, иако не највиши, тај врх је оставио најјачи утисак на нас, јер битан је пут који смо прешли, све наше унутрашње победе које смо извојевали док смо се пењали, док смо брисали границе својим могућностима, све само да бисмо били на врху, да бисмо били изнад свих, изнад свега. Осећај задовољства након решавања задатка који смо задали сами себи – идеалан.

На врху смо попили шта нам је остало, седели смо и уживали у погледу на ноћне Дивчибаре. Музика и разговори на оваквим местима естетика су за себе. Успоставили смо контакт ручним радио станицама са остатком екипе који су отишли у дом, да их обавестимо о победи који су постигли. Гајимо велико љубав према радио везама, па смо тако на каналу шест успоставили везу са још људи из Србије који су ентузијастички у радиоаматеризму и људима из цивилне радио мреже Србије. Сећам се да смо ступили у контакт са Миланом из Чачка, користили смо ручну радио везу **Baofeng UV5R** са фабричком антеном. Чачак је од нас на том месту био неких 35 километара ваздушном линијом. Претходни дан морам да напоменем да смо успоставили везе и са људима из Београда, што је неких 85 километара ваздушном линијом. „Кинез Земун“ чији смо сигнал касније хватали на другим акцијама нам је омиљени. На видиковцу Краљев сто смо претходни дан ухватили и некога чак из Инђије, што је око 100 километара удаљености, вероватно најбољи резултат за сад.

Повратак је био једноставан, вратили смо се асфалтом од Црног врха кроз до дома и тако направили круг. Пре него што смо заиста кренули назад, сишли смо низ ивицу ски стазе и у подножју сели да одморимо у ресторану Дивчи Бар где смо пре свега добро јели, пили, дошли себи и сабрали све утиске. Неописивно задовољство и још једна мала награда након што смо на врху ставили круну на читав овај пут, сести у топло, скинути јакне и ранчеве, одкравити се од зиме и одморити ноге које бриде од силних корака. Глад је зачин јелу, па тако нема ни доброг одмора без претходног напорног рада.

Допунивши батерије кренусмо назад, пут је био лаган а ми смо се осећали као да смо освојили свет, препуни енергије иако смо скоро читав дан пешачили. Невероватно је то како човеку тек када се све слегне схвати шта је урадио, колико је постигао, што тада можда није било много, али било је довољно за нас који смо у све ово ушли сасвим нови и скоро па неспремни. У том грму лежи зец, то јесте кључ, одметнути се у непознато, изаћи из зоне комфора, видети нешто што не види свако, похвалити се нечим чиме не може свако. У дом смо улетели у песму *Tornado of Souls* и уздрмали људе који су остали унутра, неке смо и пробудили, али улазак је био епски, па се нису жалили. Акција је била успешна и означила је један нови почетак за све нас, увертира за велике ствари које су пред нама.

Лазар Станишић

МАЈСКА ЕКСПАНЗИЈА

Април је био месец за планирање акција које ће уследити у мају. Првомајски празник ближио се па је ваљало означити га неком добром акцијом. Чак две акције су се преклапале почеком маја. Прва акција колекционарске групе одиграла се поново на Дивчибарима од 30. априла до 2. маја, док је уметничка група организовала акцију на Стражилову од 2. до 4. маја. Истовремено хајдучка група имала је камповање на језеру Ровни уочи првог маја. Дакле, све три групе имале су активност у том времену, што је за почетак велики успех, јер смо успели да се раздвојимо и свако је имао довољно људи за засебну активност. Све акције, као и камповање прошле су успешно.

Дивчибаре мај 30.04.25 – 02.05.25.

Колекционарска група се за своју прву акцију одлучила на познат терен, проверен. Пајић Матија као вођа и Кесић Вукашин као заменик имали су добру организацију за своје ватрено крштење. Стари добри Маглешов дом свидео се и новим људима који су први пут дошли. Било нас је дванаест, сасвим пристојан број за почетак. По природи групе, сви су били занимљиво опремљени, старим униформама, додацима за опасаче, лампама, другим практичним и украсним стварима. Наравно, понели смо и радио станице.

Први дан прошао је у класичним шетњама и обилажењу уобичајених места, није се много разликовао од мартовске акције. Наравно, посетили смо наше, могу да кажем, ритуално место у шуми, овај пут нешто лакше обучени, јер време је било изузетно топло али пријатно. Сунце нам је ишло у очи, али није нам сметало. Опет смо направили круг и вратили се преко ливаде која је идеална за гледање заласка Сунца, назвали смо је „Котрљајућа ливада“ јер кад год наиђемо на њу често се као деца само котрљамо низбрдо, јер нагиб је благ, трава је мека, безбедно је и забавно.

Увек мало легнемо у траву међу цвеће и уживамо у погледу који се пружа кроз брда и планине Маљена. Након тога смо ишли уз поточић, па смо избили на један извор где смо некада када није било воде у дому, одатле узимали воду, свежу и питку. То смо радили и на претходној акцији у марту, јер је било врло хладно, вода је била заврнута, да се цеви не би заледиле и попуцале. Овог пута није било потребе за тиме, али смо се свакако на извору окрепили и убрзо завршили шетњу. Увече смо имали добру ноћну шетњу по пољима Маљена, до једне специфичне антене која се види из насеља Краљев сто, вероватно је у питању репетитор. Као и увек успоставили смо везе радио станицама на каналу шест. Пајић је водио шетњу јер управо он преферира ноћне успоне и истраживања, као када нас је пре пар година туда водио, сећам се да је ветар снажно дувао тада и било је још теже оријентисати се у мраку. У дому смо увече водили колекционарске али и друге теме, размењивали ствари, налепнице и мишљења.

Први мај дочекали смо сасвим пристојно, уз роштиљ али и уз нову шетњу, овог пута на другу страну. Упутили смо се ка Великом брду, прво је у плану био Љути Крш, међутим домар Дуле нас је саветовао да ипак тамо не идемо јер су се баш у том периоду змије множиле, јер им је такво топло време одговарало. Видели смо питоме пределе, овога пута листопадних шума, шетња је била сасвим опуштена, терен лаган. Носили смо радио станицу и били у контакту с људима који су остали да се баве роштиљањем у дому, а и да слушамо канал шест. Слушајући шести канал, схватили смо да су људи из цивилне радио мреже такође на Дивчибарима, задао сам себи задатак да их пронађем!

Када смо дошли до Великог брда није нам било доста, па смо се одлучили да ударимо кроз шуме те пратимо врх једне врло високе антене која је била постављена негде у даљини. Када смо најзад стигли до ње, схватили смо да је то један огромни репетитор, то јест читава станица, ограђена и под видео надзором, у срцу шуме. Заиста занимљиво наићи на такво постројење у шуми. Када смо јој се приближили угледали смо и стазу која води до улаза, којом смо се вратили назад након што смо мало времена провели ту фотографишући околину и разговарајући о свему.

У повратку смо наишли на један леп ранч с коњима и патуљастим коцизама, па смо доста времена провели ту и мазили коње који су били врло питоми. Најзад, у дому је успела првомајска гозба.

Касније у току дана, одлучио сам се за „соло мисију“ и потрагу за нашим пријатељима из цивилне радио мреже који су камповали негде на Дивчибарима. Ставио сам свој ранац, опасач, навукао чизме, укључио радио станицу и кренуо у непознато. План ми је био да се попнем довољно високо како бих успео да ухватим сигнал и тако их питао за локацију на којој се налазе. Избио сам изнад котрљајуће ливаде, где нисам могао да не уживам мало у погледима.

Сео сам код оближњег знака на ком је била мапа Дивчибара и покушавао да успоставим везу. Док нисам ступио у контакт са колегама из мреже, ухватио сам неке људе са Златибора и Београда, увек је лепо чути се с било ким преко радија, једноставно иако сте сами у дивљини, ту је неко на вези, неко сличан вама са киме можете да се поистоветите, попричате или у крајњем случају затражите помоћ ако сте у неприлици.

Цивилна радио мрежа камповала је врло близу, негде испод Краљевог стола, а изнад Тометиног поља. Позвао сам још људи из дома да ми се придруже јер сам успео да лоцирам свој циљ. Сачекао сам Анастасију, Лану и Нецу. Често бисмо успут стајали и причали с људима који пролазе јер им се свидела наша опрема, камуфлажа и униформе. Најзад, стигли смо до кампа цивилне радио мреже и упознали се са људима с којима смо се толико пута чули преко радио станица. Било је сјајно, посели смо и разменили искуства, они су нас врло лепо угостили, одушевили смо се њиховим шаторима, опремом, разним станицама и високим антенама. Било је ту и људи из Шапца, као што је „Чивијаш“ с којим смо се прво упознали, па са свима осталима. Где год поћеш, увек неки Шапчанин...

Био је то леп и значајан сусрет за нас и надамо се да ћемо се срести још, а наручили смо и нове везе и антене које су нам препоручили, па ће сигнал бити још бољи. Све у свему честитам Пајићу и Кесићу на врло успешној акцији, обзиром да су обојица врло млади, немају ни осамнаест година, а направили су акцију којој није мањкало ничега што једна акција захтева, слава им и хвала!

Акција Стражилово мај 02.05.25 – 04.05.25.

Колекционари су покупили своје ствари и запутили се назад кући истог дана када су се уметници отиснули из Шапца и још по којег града право на Фрушку гору. Већини екипе ово је била потпуно нова локација, а и сама екипа је била прилично нова, освежена, много лица која су први пут отишла на акцију, а Стражилово је било њихово крштење. Не нарочито ватрено, али дефинитивно сасвим ново искуство, па и за одређене људе који већ протеклих пар година планинаре. Суштинска разлика у односу на претходна искуства је дом. Да ли је бољи дом који изгледа као потпуно нов, са пуно опреме, модерном кухињом, престижно сређеним простором и свим осталим погодностима које значајно олакшавају живот и пружају комфор, или ипак стари дом у чијим се дрвеним гредама осећа мирис протеклих деценија, спавати на војним креветима и покрити се вишенаменским тактичким борбеним ћебетом М-81 док ватра у некој гаравој креки тихо пуцкета, а светло жуте сијалице која блентаво виси с плафона жижи тек тако чисто симболично?

Комфор или амбијенталност старог дома са најосновнијим потребама – питање које доводи до блажих сукоба међу члановима. Ако питате мене, старинска варијанта доминира, јер у планини, у шуми, човеку није потребна погодност. Не треба му ускратити основно, али ни омогућити луксуз, који је небитан и само квари истински доживљај природе каква јесте. Мало сналажења, цепања дрва, шетње до извора с водом и, наравно, сам боравак у простору који се није превише променио у последњих педесетак година, доживљај је за себе и само појачава укупно искуство са акције.

У наредним данима екипа је кренула у шетње по околним врховима и шумама Стражилова. Шетње су биле лагане, али истовремено едукативне – нови чланови су учили оријентацију по карти, употребу компаса и основне вештине преживљавања у природи. Ноћ је проводила група у дому, али и у кампу на отвореном, где су млади упознавали звезде, учествовали у ватреним активностима и практично увежбавали тимски рад. Посебан моменат био је сусрет са искусним планинарима из региона који су се затекли на Стражилову, размена искустава и прича о пређеним стазама и акцијама. Ова интеракција додала је дубину и смисао акцији – нови чланови су добили инспирацију, а старији су могли да пренесу знање и традицију, као и љубав према планини.

Последњег дана акције, након доручка и паковања опреме, група се упутила ка повратку у Шабац, носећи са собом успомене, нова знања и осећај заједништва који је током ових мајских дана постао најважнији резултат акције. Стражилово је тако постало нови почетак за многе чланове, место где је љубав према природи и истраживању још више учвршћена.

Међутим, не треба бити ни задрт, треба видети све, пробати другачије ствари, пружити шансу новим теренима, људима и активностима. Ако бисмо остали при једној идеји, не мењали је никада, не бисмо били у стању да напредујемо. Морамо пружити руку новим људима који долазе, саслушати их, пустити да покушају да направе нешто своје и не осуђивати их због тога што годинама нису боравили по чукама, у чему наравно, нема ничег лошег, напротив, то је за мене само предност, али себично је мислити само на себе и своје потребе и преференције. Дом на Стражилову је заиста нешто што је лепо уређено и пружа безбрижан и леп боравак.

Но, није све у дому, ту ипак долазе људи, нова лица као што рекох. Амбициозни вођа уметника Богдан Марковић приредио је акцију, без лажне скромности могу рећи, каквој би се и Истраживачи могли похвалити. Време проведено било је прожето мноштвом активности које су биле везане претежно за књижевност. Коначно, наше удружење је почело са радом на том пољу, дакле читање, књижевне вечери, предавања, дебате, разне занимљиве игре које захтевају креативност, а опет одржао се ниво опуштености и неоптерећености. То је врло битно јер није циљ створити обавезу, већ задовољство, нешто у чему ће људи учествовати без да на то буду натерани, или да улазе у причу с мишљу „морам ово да радим...“ већ тотално добровољно. Управо је та оптерећеност, тензија и обавезивање за одређену делатност убица креативности и свега лепог што се може везати за предметно деловање. Не постоји предавач који важно држи прст усправно док опомиње или професор, учитељица и слично... ту смо ми, млади људи гладни знања и препуни воље, витезови моралног препорода.

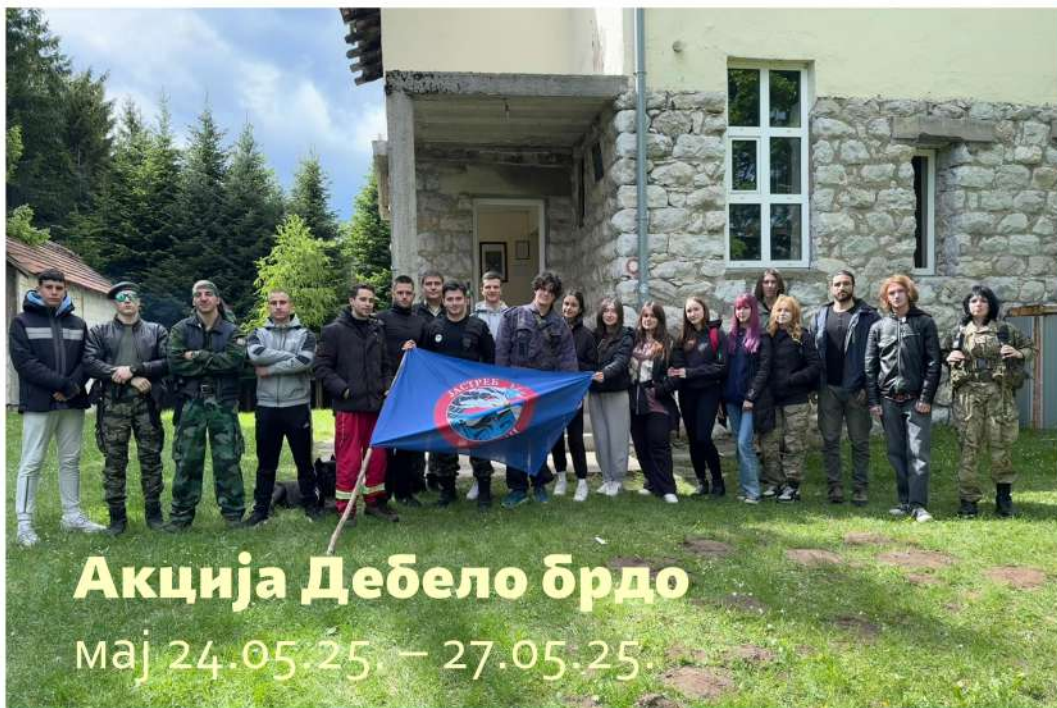

Шетња је била више од обичне планинарске акције – била је и прилика да се осети дух Фрушке горе, да се повежемо са историјом и споменицима који нас окружују. Посета Бранковом гробу и другим монументима дала је посебну димензију акцији, јер се кроз физички напор и напредовање по терену истовремено развија свест о прошлости и значају људи који су обележили ову земљу.

Најдужа шетња од дома до ТВ Торња показала је и наше организационе и тимске способности. Домар Жељко, који нам је симпатично нацртао мапу на парче папира, постао је, на свој начин, водич и ослонац у незнатној, али значајној оријентацији. Уз његове смернице и лаган корак, без већих проблема стигли смо до Торња, где нас је дочекала ноћ и тишина.

Повратак је био изазовнији, али лампе су осветљавале стазу док смо корачали безбрижно и жустро кроз шуму. Посебно вредно помена је било то што смо успели да направимо круг, вративши се на другу страну од које смо кренули. Никола Милеуснић нам је помогао својом GPS сналажљивошћу, која иако није увек стопроцентно поуздана, али није била на одмет уз јасно праћење маркација на дрвећу и камењу кроз шумске стазе.

Укупно, ова шетња је била пример како тимски рад, пажљиво праћење терена и мала технологија могу да омогуће сигуран, а истовремено узбудљив и богат доживљај природе и историје. Испуњена смо осећајем успеха, заједништва и повезаности с природом и прошлошћу.

Акција Дебело брдо

мај 24.05.25 – 27.05.25.

Громада у сред шума и поља Јабланика, одише не само топлином, већ нечим необјашњивим. Такво магијско привлачење и осећај сигуности, не могу се реплицирати ни на једном другом сличном месту. Можда је то само због тога јер сам ја своју прву акцију доживео управо тамо, међутим по утисцима осталих јастребова, могу да закључим да су и они имали у најмању руку сличан осећај. То је оно што ме истински испуњава, као преносиоца тог жара који вечно гори у мени, оно што ме изнова и изнова враћа на Дебело брдо, да сада ту фанатичну срећу могу да поделим и с другима, да их заразим тиме заувек. Ишло нас је двадесет троје, до сада највећа акција коју сам водио ја. У почетку број пријава је ишао и преко тридесет, али нормално је да увек нетко откаже у међувремену, што зна да ремети планове и наруши ритам. Међутим, након много стреса и преговарања, организације превоза, хране, прикупљања опреме и слично, кренули смо.

Ишли смо сопственим превозом, иако је прво у плану био мини-бус, али се испоставило да нам није исплативо за сада. Пут је био нешто напорнији, а ту је био и осећај одговорности као никад до сад, ипак, ово је била прва акција на нивоу читавог друштва. Најзад, стигли смо до нашег драгог дома на 1040 метара надморске висине. Дан је био леп. Поглед који пуца, пуцао је најјаче до сад. Дебело брдо у своје куте прима јастребове, моје удружење, које сам добрим делом основао управо због неизмерне љубави према овом месту. Могао бих опширно да говорим о сваком детаљу, како је текао сваки минут ове акције, али немамо времена сада за тако нешто, те ћу споменути оне најважније тренутке.

Пре свега, шетали смо сваког дана, кратко до Стубица, нешто дуже до Јабланика, а посећивали смо и Повлен преко пута. Велики Повлен, Мали, Средњи, обишли смо их све, као и друге врхове, по више пута. Шетње су будиле старе успомене код искусних чланова, а стварале су се нове код оних који су први пут на Дебелом брду, као што сам по први пут био и ја пре осам година... Стубице су место које не може да се заобиђе, јер је врло близу. На врху смо дуго лежали, одређивали азимут, бавили се радио станицама и бусолама, а пошто је врх не тако простран, лежали смо дословно једни на другима, попут тек рођених мачића који се на камари греју.

Најзад, стигао је ред на мене, још једном да направим акцију. Овога пута први пут радим то у име Јастреба, ни мање ни више, акцију за све групе, за све наше људе. Заједничка акција у нашу част, за нас, ради нас. Ово би требало да постане наша традиција, у нашем омиљеном дому, на омиљеном месту, на Дебелом брду. Планинарски дом „Дебело брдо“ видео је бројне акције кроз деценије и деценије постојања, стотине, ако не и хиљаде истраживача, а тек планинара, прошло је кроз њега, у њему одморило и оставило део свог духа који ће вечно живети у његовим моћним зидинама.

Од Малог Повлена многи су одустали јер им се чинио далек, а то је уствари била једна пријатна и не тако дуга шетња за нас који смо пошли. Успут смо наишли на цркву Светог Архиђакона Стефана која се налази на Кнежевом пољу у подножју Малог Повлена.

Наравно, приметили смо ваљевску подвалу у називу врхова, јер испоставило се да је међу три Повлена, онај који носи име „Мали“ уствари највиши, а најнижи је „Велики“. На нашем путу смо наишли на нешто необично, али очаравајуће. Наиме, у једном тренутку иза високе траве на пропланку пред Кнежево поље, видео сам дрвени тотем који се уздиже. Одмах сам пресекао пут и стигао до њега. Биле су то знамените личности изрезбарене у дрвету, те су попут идола постављени усправно. Међутим, оно што ме фасцинирало били је нешто што је ни мање ни више изгледао као идол...паганског бога, издужене фаце, с брадом и брковима, да ствар буде чуднија, био је постављен врло близу, чак преблизу, православне цркве коју сам мало пре споменуо. Призор који се не виђа сваког дана. Назвао сам га Световид, то је прво што ми је пало на памет, деловао је као Световид, иако нема четири главе, просто је тако било природно да се зове. Било их је више, један је био у близини привезан за стуб конака, или бар оно што је нама личило на конак, на неких стотинак метара од цркве, у подножју шумовитог брежуљка.

Велика грађевина, попут какве куће или зграде, нешто старомодније градње, али не и оронула, била је напуштена. Око ње је било доста материјала, дрвета, црепова и ко зна још чега. Неки прозори били су сломљени, а унутра смо видели велике иконе. Као да је неко само једног дана немарно купио своје ствари и одатле отишао, оставивши иза себе више питања него одговора. Ко је то изградио ту, да ли је то заиста црквени конак у коме је неко сликао иконе, зашто је још један Световид привезан за стуб, да ли је неко ко је ту радио и живео поставио другог Световида тик уз цркву? Хришћанске иконе и пагански богови... Линија је заиста танка, а Повлен је право митско место.

Конкретно овај део, код Кнежевог поља говори ми о укорењености старе словенске вере у Срба, која се провлачи кроз векове у нашим обичајима, славама, изрекама, песмама... о томе је знао и онај који је идоле поставио ту, поред цркве. Без Православља никада стара вера не би била очувана, а без старе вере, наше српско Православље никада не би ни постојало. Лепа успомена на минуле дане, препуне мистерије. Мистерија, то је истинска традиција, оно што је вечно, не народна ношња и национална јела, већ нешто што се крије између редова, дубоко у подсвести све време тихо живи у нама. На такав призор наићи кроз планинску шетњу, апсолутна је победа, открити такав кутак, једноставно ићи напред према врху и кроз тај пут наилазити на ствари и места, о којима се толико може рећи, нешто чиме се не може похвалити свако, толико питања себи поставити. То је била само једна од фаза наше шетње, али остала је најупечатљивија, јер читав пут до врха ментални је пут као што је и физички, али изнад тога је оно метафизичко, јер тога се најпре сећамо, то нас надахњује, природа је само окидач који нас уводи у паралелни свет изван овог, она нам помаже да се отиснемо, да одскочимо.

Поглед са 1347 метара надморске висине, до сада је највише што смо достигли као удружење. Дobar је. Успоставили смо контакт с колегама из Цивилне радио мреже на врху, наравно, ако се не варам, чули смо се са Златибором. Управо је пут који смо прешли, одлуке које смо донели, оно што смо чули, видели, додирнули, рекли и осетили, то је битно, то чини освојен врх важним, задовољава осећај решеног задатка који смо задали сами себи, те је очаравајући поглед с врха награда за успешно обављен посао, а освојен врх круна на крају нашег похода. Нисмо стигли да одемо до Савине воденице, да, до те воденице, Саве Савановића, првог српског вампира, у селу Зарожју. Требало је да се прошетамо до ње трећег дана, али смо били исцрпљени због изузетне манифестаје коју смо орагнизовали претходно вече – Хајдучке игре.

Богдан и ја помолили смо се у цркви. Пут преко златног Кнежевог поља одужио се иако поље није предугачко, већ је предивно, окупано златним зрацима Сунца које ускоро треба да почне да залази, нисмо odolели а да не седнемо на мекану траву и уживамо мало, успон је тек пред нама, најстрмији на крају. Последњи део пута би је кроз малу шуму, врло оштро узбрдо, најтеже за крај, али то за нас младе није ништа. Након пар повуци-потегни и хватања за танка стабла, избили смо на чистину, а потом и на врх.

Беше величанствено. На врху је споменик с наручитим крстом уклесаним у ступенаст мермер са пар натписа који су повезани са, гле чуда, Световидом и Светим Видом. Нећу улазити у проблематику даљу везану за спону између свеца и бога старе вере, али свакако, необичан детаљ, реткост.

Прве Хајдучке игре које је Јастреб спровео на својој акцији, у режији хајдучке групе, то јест њеног вође, Алексеја Рехака. По узору на нама познато хајдучко вече које се сваке године одржава у Црној Бари у општини Богатић, створили смо своје са неколико дисциплина. Камена с рамена, скок у даљ, у вис, надвлачење, рвање, обарање, ношење трупаца, отимање пања и друге вештине. Скоро сви мушки су учествовали, а девојке су биле публика.

Прве Хајдучке игре које је Јастреб спровео на својој акцији, у режији хајдучке групе, то јест њеног вође, Алексеја Рехака. По узору на нама познато хајдучко вече које се сваке године одржава у Црној Бари у општини Богатић, створили смо своје са неколико дисциплина. Камена с рамена, скок у даљ, у вис, надвлачење, рвање, обарање, ношење трупаца, отимање пања и друге вештине. Скоро сви мушки су учествовали, а девојке су биле публика.

Иако је већ био пао мрак, добро смо осветили све, а Алексеј се одлично снашао као организатор игара, врло спретно је судио, као да се тиме целог живота бави, а не први пут. Све је уредно бележено, борба је била поштена, сви смо се поштено изубијали, изгребали и ознојили, а ноћ је била свежа, није нам сметало. Пламен младости и борбени дух горео је у нама, као фитиљ бакље који је запалила, управо она жива ватра на почетку коју смо прескочили и заувек ужарили своја срца акцијским огњем, баш ту, те ноћи на Дебелом брду, тамо где су многе ватре паљене, испред који су небројене приче испричане, а којих се тај дом, то огњиште за своје деценије наслушао, па их некако у себи и даље носи, кроз шапат лишћа на благом ветру те приче и животи стотина авантуриста хучу нам кроз уши, да тога нисмо ни свесни, међутим тако је једино исправно, јер оно несвесно, оно с друге стране, изван, то је једино што вреди.

Награду освојио је **Димитрије Јоцић**, јер се показао као најспособнији од свих хајдука, постао је харамбаша, хајдучка шубара с кићанком припала је њему. Заслужено. Последњи дан провели смо одмарајући, уз кратке шетње и књижевне активности. Да, посетили су нас планинари из „Маглеша“, наше старије колеге, ако бих смео то тако да кажем. Врло пријатни људи, веома нам је било драго да с њима прозборимо и попијемо по коју, разменили смо беџеве. Добити Маглешов беџ, од самих планинара из Маглеша, врло сам емотивно то прихватио, као велику победу. Заувек ћу га чувати. На послетку, не могу се довољно захвалити домару Дулу који нас је погурао и читавом „Маглешу“, као и „Истраживачима“ због којих сам Дебело брдо и спознао, а не могу да заборавим домарку Јуцу, најдивнију жену која зрачи питомом добротом, дружељубива и насмејана, опуштена и са њом је се лако договорити око свега. Могу да пишем и о томе како смо свако вече гледали звезде, како смо седели до дубоко у ноћ испред ватре, о спремању хране у топлој кухињи, шетњама свуда по Јабланику, о Живану, какве смо све животиње ухватили, видели и чули, урбаним легендама које круже око дома и тако у недоглед... писаћу и о томе, у неком другом издању, јер ово је тек почетак наше приче која се не завршава.

Лазар Станишић

ТАРА

Крајем јуна, док је лето је букнуло у пуном сјају, упутили смо се на Тару. Нашу величанствену земљу ужарило је Сунце, а ова далека планина на самом западу ње нас је спокојно чекала. У дугом путу аутобусом до Таре, ја, уобичајено хаотична, спрема сам књижевну активност предвиђену за акцију у последњем тренутку. Док су други разговарали, смејали се и спавали, мени је држала пажњу средњовековна књижевност, уз дело "Слово љубве" деспота Стефана Лазаревића. Стигавши на одредиште, сви смо били затечени природним вредностима овог места. Пејзажи које је ретко ко видео уживо; тиркизне воде, бистро небо, хоризонти гора, и то неких необичних, оштрих и великих. Дом „Растиште“ пружао нам је разне могућности; комфорне лежајеве, сјајно опремљену кухињу, простор за активности, пространо двориште у којем бисмо дане акције проводили играјући разне спортове и остало. Били смо одушевљени истим и користили смо га у пуном капацитету. Оно што је ову акцију посебно одликовало су изузетно изазовне шетње. Одлике Таре су специфичне – мешовити шумски екосистем са претрежно четинарским шумама, различити инсекти, изузетно богат биљни свет и значајни топоними. Простор на ком смо боравили налази се у руралној средини, те смо имали прилику да видимо неколико планинских домаћинстава. Први дан смо се спустили до језера Перућац. Шетња је била кратка, опуштајућа и освежавајућа. Упијали смо необичне призоре и пејзаже. Ваздух који мирише на смолу, хлад који тако прија по врелом јунском дану, жубор речице која нас је пратила.

А затим у повратку посетили смо и цркву Покрова Пресвете Богородице у Растишту. Забележили смо разне симпатичне фотографије и видее Други дан смо се сусрели са правим изазовом - шетња дугачка 7 километара у једном правцу. Усијан асвалтирани пут који емитује топлоту, тежак и влажан ваздух, близу 40 степени, Сунце у зениту и константан и напоран успон до самог одредишта – видиковац Бањска стена. Дом се налазио на само 440 метара надморске висине, а Бањска стена чекала нас је на чак око 1065 метара надморске висине! Висинска разлика од преко 650 метара није нас нипошто заустављала. Мени лично, пут је био страховит. Шетња до Бањске стене за мене је имала додатну тежину, будући да сам у том периоду била на прилично рестриктивном режиму исхране. Када кажем прилично, мислим на то да је оно што ме је читавих 14 километара држало је била једна шопска салата са младим сиром и две брескве (унапред желим да нагласим да је ово опасно и да чврсто саветујем да никада не понављате моју грешку). Кроз читаву шетњу, много сам заостајала за свима. Споро сам се кретала, константно ми је био потребан одмор и повремено сам поутпуно губила могућност да шетам. Успон је био немилосрдан, а Сунце нас је пекло, обзиром да већином пута није било никаквог хлада. Због мог болно спорог темпа, остали су ме стално чекали да се мучно довучем до њих и настављали даље да бисмо на време стигли до одредишта.

За мене то је значило готово никакав одмор и константан мукотрпан покушај да сустигнем остале. Колико год је било тешко и колико год пута ми је пало на памет да одустанем и вратим се у дом (знајући да ме чека ништа сем успона до краја), моја тврдоглавост није попустила. Воља да стигнем до врха, да се изборим са природом и пре свега сама са собом није се гасила ни у једном тренутку. Превазишла је све телесно - лице које је изгорело Сунце и било обликовано знојем, ноге које су се одузимале, плућа која су једва стизала до даха од силног напора, очи које су једва остајале отворене и уста која су била сува од недостатка воде. Све деловало је као ноћна мора, али драго и стрпљиво друштво, природа која ме је окружавала и помисао на циљ одржавао ми је снагу. После сати и сати шетања, када смо стигли, све је било оправдано. Као и увек, све је вредело. Колективно расположење и величанствен поглед са видиковца потпуно су ме опоравили. Пријатан ветар нас је миловао, што је деловало попут награде у том тренутку. Са терасе ограда дрвеном оградом посматрали смо читаво пространство које је тешко описати речима. Брда, Перућачко језеро, кањон реке Дрине и небеско плаветнило над нама посматрало је баш нас, тада, са велике раздаљине. Након веће паузе и након што смо се нагледали ове божанске лепоте, кренули смо назад.

Повратак био је мање напоран, по сумраку и касније по ноћи, али био је свакако дугачак. На пола пута наишли смо на чесму која је била прави спас за наша жедна уста. А онда смо наишли и на свице. Хиљаде свитаца, попут звездица, осветлило нам је пут. Две другарице и ја заостале смо у једном тренутку у мрклом мраку без икаквог осветљења, и без страха смо корачале даље у друштву малих свитаца. А затим смо стилги у дом. То вече било је испуњено дружењем, одмарањем и разменом искустава. Идући дан запутили смо се на Орлов вис. Стеновит видиковац на око 1100 метара надморске висине. Пут је био напоран, али не толико колико и претходан дан. Стаза се овог пута налазила кроз шуму све време, која нам је пружала хлад. У једном тренутку пред сам врх корачили смо козијим стазицама, а испод нас налазила се провалија. Сви смо у себи имали некакав страх, који је неко мање, а неко више исказивао, али смо целу шетњу провели кроз шалу, смех и разговор, што нас је челичило. И поново смо се срили са незамисливо лепим погледом који је поново оправдао сав страх и напор који смо уложили. Такође, овог пута понели смо довољно воде за све! Последње вече провели смо уз логорску ватру у дворишту дома, касније гледајући звезде. Дуги разговори, музика и смех. Кроз ову акцију спознали смо значај заједничког духа, колико значи када је уз тебе пријатељ. Поготно пријатељ са којим се бориш за исти циљ. Научили смо такође колико је важна количина воде коју носимо са собом, а ја сам на веома тежак начин схватила да сваки напор тражи равнотежу - између дисциплине и бриге о сопственом телу, коме је неопходна енергија, поготно када га излажемо толиком напору.

Леа Топаловић

13.8

ПОВЛЕН

Један од највећих корака за мене, као члана Јастреба, јесте било вођење моје прве акције. Од тренутка када сам се учланила, када сам схватила да желим у потпуности да се залажем за удружење, знала сам да ће тај тренутак доћи кад тад – и чекала сам га неизвесно. Овај подухват сматрала сам својим "ватреним крштењем" и неизвесност ме је држала све док нисам одлучила да прокинем и најавим акцију, и то на Повлену.

Повлен деловао је као најбезопаснија опција – недалеко од Ваљева, са мени већ познатим теренима и широким питомим стазама. Где је природа, поготово лети, тако узвишена, тајанствена, али и гостољубива. Раније сам посетила средњи Повлен, један од три његова врха и паузу направила у планинарском дому у којем смо одседали, те ми је Повлен итекако био познат. Све ово је учинило Повлен идеалним местом за прву акцију у мојим очима. Читав утисак фино је повезала и чињеница да бисмо на самој акцији дочекали и мој рођендан, 16. августа.

На акцију, укључујући и мене, учествовало је чак 19 људи. Пут до тамо био је весео, пун музике и Сунца. Обзиром да је рођендан у питању и обзиром на нашу љубав према кувању, друг Владимир и ја одлучили смо да јеловник акције учинимо посебним, аутентичним и за памћење. Судећи по свему, куповина је била, благо речено – занимљива. У гепеку сивог пасата труцкало је 15 главица купуса, док су по другим аутима биле распоређене чак 3 торте и око 16 килограма меса. Кухиња служила нас је пуном паром, а наше стомаке чекало је ама баш све или ништа – доручкуј паленту које наравно нема довољно за све, а ручај сач и свадбарски купус са огромним комадима меса. За вечеру смо обавезно и засладили нашим широким асортиманом торти! :)

Но, шала на страну, шетње су биле квалитетне и интересантне. За 3 дана, посетили смо највиши врх Повлена, Мали Повлен и имали дугу ноћну шетњу до извора реке Скрапеж. На Велики Повлен, врх који нам је био тачно изнад самог дома, посетили смо више пута. Поред тога, обишли смо и поједине пределе око дома.

Искуство које нам је остало у добром сећању јесте у самом повратку из претходно поменуте ноћне шетње. У мрклом мраку, по већ свежој повленској ноћи, срили смо једног старијег човек крај пута, на улазу у некакво двориште. Љубазно смо се јавили и наставили својим путем, све док један друг није замолио да напуни своју флашицу водом. Тада смо сви били позвани на окрепљење код овог финог господина. Чекала нас је свежа вода, кекс, хладна диња и лубеница, ратлук и домаћи ливадски мед. За наша гладна и жедна уста и уморна тела, све је деловало као прави спас. То је било баш оно што нам је било неопходно у том тренутку, оно што нас је ојачало и навело да одморније и снажније корачамо до дома. У знак захвалности, господину смо поклонили скроман поклон, беџеве и налепнице удружења и позвали га на ручак сутрадан у дому. Иако нам господин није сутрадан правио друштво уз свадбарски купус, свима је остао у дивном сећању.

АКТИВНОСТИ И РАДИОНИЦЕ

Активности које смо реализовали биле су обимно предавање о словенском народу и митологији на отвореном које је одржао Лазар Станишић и књижевна радионица о поезији Борислава Радовића коју је одржала Кристина Ашић на самом врху Повлена.

Активност која нам је донела много смеха било је такмичење у бележењу најбоље фотографије са акције под реализацијом Богдана Марковића. Чланови били су насумично подељени у парове. Интересантни и несвакидашњи спојеви људи били су оно што је резултате учинило нарочито шарене и непоновљиве.

Колективни дух показао се по изазову са којим смо се сусрели, такође у повратку са шетње до извора реке Скрапеж. Једној од чланова пао је шећер и благо је позлило. Ми, неопремљени али сналажљиви, убирали смо дивље бобице са стране пута. Овај симпатичан и помало дечији приказ, остао је у памћењу. А оно што је важно је да се помоћ пријатеља заиста исплатила.

Ова акција била је још један леп подсетник на оно што планинарење чини посебним. Поред стаза, врхова и пређених километара, највећу вредност поново су донели људи, заједнички тренуци и јединствена атмосфера.

Повлен нам је пружио одличан терен за шетње, дружење и нове успомене. Кроз четири дана боравка, још једном се потврдило да се најлепши делови акције често налазе у ситницама - разговорима на стази и уз логорску ватру, заједничким оброцима и непланираним ситуацијама које се касније најрадије препричавају.

Још једна успешна акција остала је иза нас, а Повлен ће нам сигурно, иако не у тако скорије време, поново бити одредиште.

Леа Топаловић

ГУЧЕВО

2025.

Прва акција
групе за
Логистику и
Комуникацију

Ми смо комуникација и логистика, најмлађа група Јастреба, која је настала лета 2025. године. Са нашим радом, циљевима и идејама боље ћете се упознати читајући овај чланак.

Настали смо као група младих и заинтересованих људи да технику и технологију спроведемо тамо где смо сви повезани – на планини и у природи.

Како је број чланова нашег удружења растао, тако су се и наше потребе шириле, потребе за знањем, бољом опремом, ефикасношћу, радом.

Групица љубитеља радио-аматеризма се спојила и оформила идеју ове групе како бисмо показали да овај такоређи пензионерски хоби још увек живи и да је знатно више од малих ручних уређаја. Кренули смо од ове тачке и у циљу нам је било да дочарамо да је комуникација у природи веома важна и да може да се изведе на једноставан начин.

Опремили смо удружење основним уређајима, лампама и неопходном опремом - нашом такозваном електроником. Уз нас, сваки члан стиче знање о сналажењу у природним, дивљим условима, основама комуникације, картографских и топографских вештина и знања прве помоћи.

Након оснивања, приближила се и наша прва акција. Одржала се у септембру, на Гучеву.

Надомак Лознице, упутили смо се у нову авантуру и обишли диван предео ове планине који је обogaћен разном флором и фауном. Након што смо се сместили, пре поласка у шетњу, показали смо члановима неке од уређаја којима располажемо и који ће нам служити у нашој авантури.

Сама позиција дома веома је изолована и нема мобилног сигнала већину времена, па су нам станице служиле чак и за ситну комуникацију у дому и око истог. Били смо окружени зеленилом, миром и тишином, свежим ваздухом и септембарским зрацима Сунца. Друштво нам је такође све време правила једна маца и након ручка смо кренули у истраживање.

Планина Гучево чини природну границу између две државе, са погледом на долину Дрине. Овај предео богат је разним лековитим биљем, кантарионом, мајчином душицом, копривом, камилицом, хајдучком травом.. Шетајући сретали смо се са већином ових природних лепота и дискутовали о значају лековитог биља и његовом значају и улози кроз историју.

Легенда каже да је хајдучка трава (*Achillea millefolium*) добила име по Ахилу, грчком митском хероју који ју је користио да заустави крварење рана својих војника. Хајдучка трава је одлична биљка за лечење цревних, желудачних тегоба. Такође је добра за подстицање апетита, чисти и јача крв. Посебно је корисна за лечење јетре, слезине, гуштераче, жутице, грознице, лупања срца, болова у крстима и леђима, нередовних менструација, шуљева, несанице, разних осипа и чирева.

Након дискусије наставили смо даље са истраживањем терена, те смо предах направили на чистини где смо остварили добру комуникацију са другим радио-аматерима.

Такође смо се позабавили микологијом, где нас је наша вредна чланица упознала са гљивама које смо увидели у околини дома и у току шетњи. Научили смо како се безбедно и правилно беру гљиве, које су њихове главне карактеристике, услови у којима расту, које нас врсте окружују и да ли су безбедне по људски организам.

Повратком у дом, након вечере, дан смо довршили предавањем о основама радио комуникације где смо након праксе поткрепили чланове са теоријским знањем о основама радио уређаја и цивилној радио мрежи, кључним појмовима и ситуацијама и важности комуникације у природи.

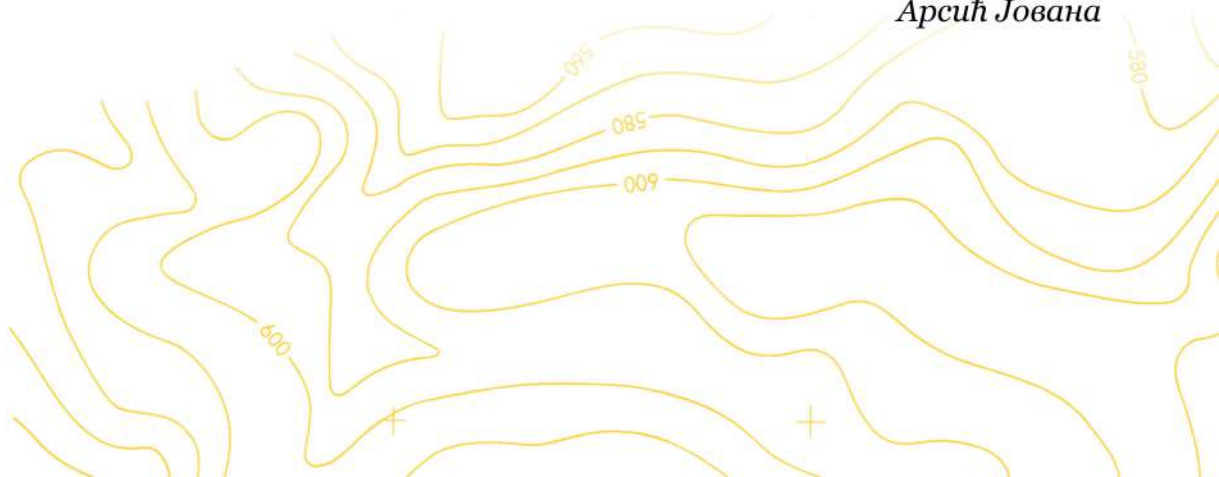
Сутрадан смо се одважили за мало напорнију шетњу, те смо обишли и познати локалитет Мачков камен (923 мнв). Мачков камен је топографски чвор на планини Јагодња у западној Србији, где су вођене тешке борбе у току Првог светског рата, у периоду од 19. до 22. септембра 1914. године. Имали смо прилику да овај значајан историјски предео видимо својим очима 111 година касније. Задржали смо се у околини и посетили видиковац.

Обзиром да је ова шетња била дужа, након повратка наставили смо са уживањем у свежем ваздуху и комфору дома, дружењу и лагано смо кренули са паковањем.

Ближио се крај још једне акције нашег удружења која нас је ојачала и мотивисала да наставимо даље са марљивим радом. Покрили смо дијапазон тема, од комада историје наше земље до теорије и праксе функционалности и опрезности у природним условима, опустили смо се пар дана и уживели у свечаности природе, јачавши наш дух као целина. На вези!

Арсип Јована

Гучево, у поседу различитих јестивих врста гљива је рај за гљиваре, нарочито септембра.

Многе од јестивих гљива које се могу пронаћи на овом подручју не изгледају тако јестиво, попут рецимо смрчка или црне трубе, чија она примерка смо пронашли веома близу планинарског дома.

Заправо, црна труба не само да је јестив примерак, већ је и једна од ретких гљива која се безбедно може појести без термичке обраде. Иако то не препоручујемо због бубица које гљиве користе као станиште и храну.

Црна труба

Смрчак

Друге јестиве гљиве које смо пронашли, а које изгледају јестивије од претходних, су : вргањ (чак и јесењи вргањ!), лисичарка, рујнице и сунчице.

Вргањ

Вргањ у јесен

Међутим због сталног кишовитог и влажног времена, до печурака су пре нас стигли црви учинивши јестиве примерке мање јестивим.

Најбоље време за брање печурака је касно лето и јесен, у зависности шта тражите. Лисичарке, које се могу наћи најчешће сакривене испод остале флоре шуме, најбоље је тражити крајем августа. Оне које смо ми нашли крајем септембра, биле су већ увелико осушене и круте.

Клима има велику улогу у квалитету печурака које нађете. Тако да не заборавите да док гледате у приручник о гљивама, обавезно погледате и временску прогнозу за ту недељу :)

И наравно, пронашли смо и неколико врста гљива које нисмо могли да идентификујемо, у том случају, једноставно их сматрајте нејестивим и оставите животињама, оне знају најбоље да их распознају; па су нам тако некада полупоједене у шуми гљиве знак да је та врста исправна за јело :)

Мада, свака јестива врста има свог злог близанца, тако да није све у гљиварству толико лако. Рецимо јестива Јајчара и њена позната отровна сестра Мухара; чак из исте породице !

Јајчара

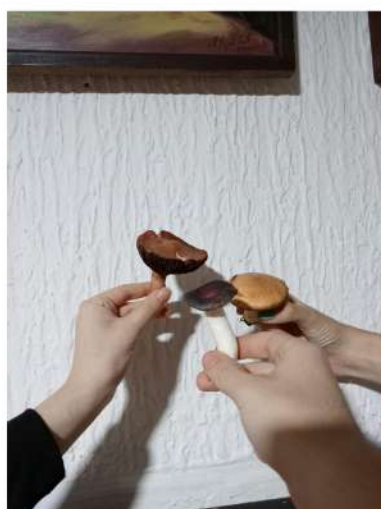
Мухара

Вероватно мислите, "али Мухара има беле тачкице препозна се јако лако"

То би било тако, да смо ма часу биологије а не у шуми, где се време мења и киша пада, па тако скине њене шаре и остане црвена и гола попут јајчаре

Постоје наравно ситне разлике, које гљивари могу спознати попут ресица око капице, боје дршке и слично, али уколико ви нисте потпуно сигурни у врсту гљиве коју држите, најбоље је да је оставите некој веверици и кренете у даљу потрагу!

Анђела Милеуснић

СТРАЖИЛОВО

Повратак Стражилову, овог пута означила је кишна октобарска атмосфера. Састанак и пут до одредишта текао је сасвим природно, а на Стражилову чекали су нас ни више ни мање него незахвални, каљави и кривудасти путеви. Најинтересантнију, а уједно и најопаснију перспективу имали смо ми који смо до тамо стигли комбијем.

3.10.

У комбију, две другарице, друг, сестра, другаричин деда и ја, борили смо се са страшном низбрдицом по тако блатњавом и нејасном путу. Пuteви, који воде уз њиве, посути су шљунком и много су питомији, све до једног конкретног дела, где је паркинг и које смо потпуно пропустили. Били смо на путу да се спустимо до самог дома - што је тешко изводљиво са просечним аутомобилом, а камоли тако гломазним возилом попут комбија. Киша је лила, дека се нервирао, док смо се сви остали слатко смејали. Тако безбрижно, и без икакве представе да би нас и најмањи погрешан покрет са возачеве стране довео до клизаве, и застрађујуће опасне катастрофе. Но, захваљујући тако вештом возачу, некако смо безбедно доспели до самог дворишта дома.

Када је остатак екипе стигло на одредиште, затекли су мучени комби, мусав од блата до саме шоферке. Напетост ситуације ублажило је наше ведро расположење, јер узбуђење за акцију није могло покорити ништа, ма каква незгода са превозом или временом. Природа је таква да даје и одузима, и њену неприступачност нипошто не можемо тумачити на неки погрешан начин. Трактор је са лакоћом извукао комби на чистину, а природа нам се касније током акције одужила незаборавним призорима и тренуцима, какве нам ни један људски изум не би могао пружити. Све се завршило без проблема.

Иако су нас јесење кише спречавале да поново искусимо Стражилово како треба, своје време испунили смо на сјајан начин. Капацитете дома искористили смо максимално. Акцију од само 3 дана испуниле су различите активности, дружења, друштвене игре и слично.

Након блатњавог инцидента, кренули смо да се смештамо у нама добро познат дом. Карирани столњаци, дрвене клупе, предивна тераса, шанк иза ког нам се осмехивао добри домар. Сви су нас подсећали на мајску акцију, нашу прву уметничку акцију; када су Стражиловски крајолик красиле зелене крошње, које су пружале мир по чак врућим пролећним данима, мирисан ваздух, лептири и природа у свом пуном сјају након дуге зиме.

Свакако обавили смо једну шетњу, која је била толико испуњена, да је вредела за читаву акцију. Грешком смо се упутили другим путем након погрешног скретања, што се испоставило као најбоља могућа опција. Потпуно непланирано истражили смо напуштenu кућу у сред шуме, истражили непосећене делове Стражилова. На паузи за предах, у сред природе у високој сувој трави на узвишењу одржали смо кратку активност – такмичење у писању микроприча, причи која се састојала од само 5-7 речи. Активност организовао је Богдан Марковић.

Успут током шетње, ја сам се између осталог занимала браћем дивљег шипка, при чему су ми сви повремено помагали. Желела сам да га прикупим и поклоним деда Сави у знак захвалности што нам је обезбедио превоз до акције(иако сам нажалост, касније заборавила да му га однесем). Поред мене, прикупљањем биља и цвећа бавила се и наша чланица Анђела Милеуснић, која нам је допринела својим dobrim познавањем флоре.

На крају, доспели смо до видиковца изнад Буковца, на коме се налази споменик испирикан стиховима Мике Антића дела Плава звезда. Простран видиковац на узвишењу, окупан Сунчевом светлошћу, пун свежег ваздуха, пружио нам је много енергије и одмора. Време се разбистрило и на тренутак, Стражилово се зеленило, баш онако као у мају, када смо га први пут искусили. У наша срца ушло је некаква готово дечија радост. На том дивном брегу играли смо се, вијали, плесали и смејали. Кроз читаву шетњу забележили смо мноштво интересантних фотографија.

Што се тиче осталих активности, које смо реализовали у просторијама дома, имали смо анализу једну од леса Марије од Француске, Биславрет, што у преводу на српски значи вукодлак. Књижевна радионица пропраћена је и друштвеном игром Вукодлак, набављена у Француској. Активност омогућила нам је Кристина Ашић.

Касније, завили смо у фантастичан епски свет Вешца уз анализу приповетке Мање зло из прве књиге саге о Вешцу, Последња жеља, пољског писца Анђеја Саповског. Дело пропраћено је и дебатов о моралној дилеми јунака Гералта, при којој је приморан да изабере између две мрачне одлуке, свака лоша на свој начин. Учесници били су насумично подељени у две групе, где су појединци били у позицији да чак бране став који се није подударао са њиховим реалним мишљењем - у чему је и био изазов. Активност реализовали смо Лазар Станишић и ја, уз Богданову помоћ.

Касније, завили смо у фантастичан епски свет Вешца уз анализу приповетке Мање зло из прве књиге саге о Вешцу, Последња жеља, пољског писца Анђеја Саповског. Дело пропраћено је и дебатов о моралној дилеми јунака Гералта, при којој је приморан да изабере између две мрачне одлуке, свака лоша на свој начин. Учесници били су насумично подељени у две групе, где су појединци били у позицији да чак бране став који се није подударао са њиховим реалним мишљењем - у чему је и био изазов. Активност реализовали смо Лазар Станишић и ја, уз Богданову помоћ.

Поред активности, имали смо и мечеве у добро познатој и вољеној видео игри Мортал Комбат. Имали смо окршај у плесању у једној од соба касно увече и поједини са изразитим талентом за имитацију, интерпретирали су разне познате личности. Свако је за себе пронашао забаву, било то цртање, писање, читање, сакупљање биљака или нешто друго.

Ова акција показала се као идеалан пример да за успешну акцију није потребно савршенство. Поред тога што је кратко трајала и што је већином време отежавало боравак у природи, успели смо да реализујемо фантастичну акцију, са којом смо сви били задовољни, под вођством нашег Богдана.

Леа Топаловић

КАБЛАР

28.

НОВЕМБАР

Каблар је за све нас био потпуно нова локација. Нико од нас тамо није ни био, па је баш због тога ово било врло узбудљиво за нас, отићи на акцију у долини Западне Мораве, у режији колекционара.

Пут до дома је врло пријатан, како обично не бива када се иде у планине. Стигли смо врло брзо из Шапца и одмах се заљубили у амбијент. Дом смештан при реци, у подножју Каблара, а дочекао нас је снег који нисмо имали у родној равници. Акција је окупила нове чланове и размењена су искуства која ће у будућности значити напретку групе.

Посетили смо врх Каблара, који је био потпуно прекривен густим снегом. Стазе којима смо ходили одлично су означене и готово је немогуће залутати, чак и да се крене у погрешном смеру, маркиције и путокази су врло уочљиви и чести. Када смо прешли снежну границу, пут је постао мистичан јер пратила нас је густа бела магла, а све је изгледало утопијски.

Приступ на сам врх био је онемогућен због градилишта на врху планине...

Повратак у дом нас је водио на неке друге стазе, тако да смо се вратили нешто другачијом рутом.

Прелазили смо преко моста који се налазио поред велике бране. Чудесно искуство. Убрзо смо наишли и на стари немачки бункер из Другог светског рата, у сенци Каблара остао је ту као неми сведок минулих дана. За нас је ово била једна шетња кроз историју, место где је човек корачао, живео, ратовао и нестајао. Царства се урушавају, а остају само зидови и тишина која нас опомиње...

Убрзо након неколико километара попели смо се и у Кађеницу, у потпуном мраку. Ноћу је све друкчије, све је веће, теже и додатно занимљивије у зимском периоду. Кађеница је пећина и збег-црква. Налази се уз десну обалу Западне Мораве, у близини бране за хидроелектрану у Овчар Бањи. За време Хаџи Проданове буне у пећину се сакрио народ од Турака. Међутим Турци су открили збег и на улаз пећине нагомилали грмље и сламу и запалили ватру тако да се народ у пећини угушио. Пошто се народ угушио димом (кадом) од овог догађаја пећина је добила име Кађеница. Кости убијених у пећини су лежале тако до 1936. године када су, на залагање тадашњег владике жичког Николаја Велимировића, сахрањене у два камена саркофага. Прилаз пећини је уређен пред почетак Другог светског рата. Поновно уређење пећине и приступа до ње је извршено 1991. године. Кађеница је под управом манастира Преображење и сваке године се на Видовдан врши парастос.

Акцију је пропратило још неколико краћих шетњи, много дружења и упознавања нових људи. Колекционари су врло професионално и економично органозовали све тако да није било никаквих недостатака. О томе колико нам се свидео Каблар, сведочи да је баш следећа акција, прва у години која нам долази, одржава опет на овом стеновитом месту.

Станишић Лазар

Нову 2026. годину отворили смо повратком на место последње акције 2025. године, и то је Каблар. Од колекционара, чули смо задивљујуће утиске о дому, о самом пределу, те сам одлучила да Каблар овере и уметници.

Сама организација акције била је захтеван подухват - проблем који је искрсао у превозу потпуно је пореметио све. До последњег тренутка тражила сам све могуће алтернативе, контактирала велики број људи и успела да уз последњу наду ипак реализујем Каблар. Троје нас (укључујући мене) премештало се из аутобуса у аутобус сатима, а петоро су ишли претовареним колима која су готово легла на асфалт. Осталих петоро дошло је дан касније.

Шетње у које смо се упустили биле су потпуно опуштајуће. Физички не претерано захтевне, али вредне. Овчарско-кабларска клисура послужила нас је изузетно живописним пејзажима и призорима. Магловити врхови и сива и зелена брда, која су деловала као да се пуше, воде и разни манастири.

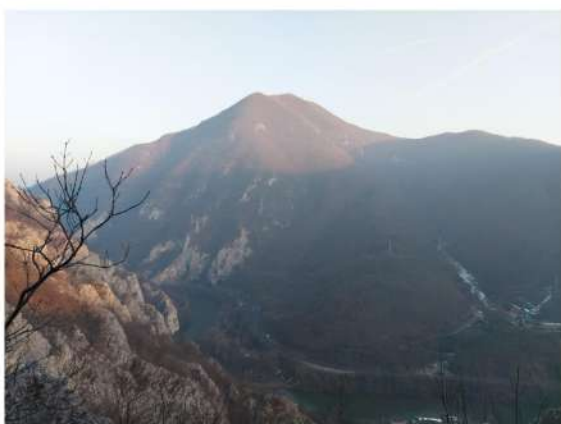
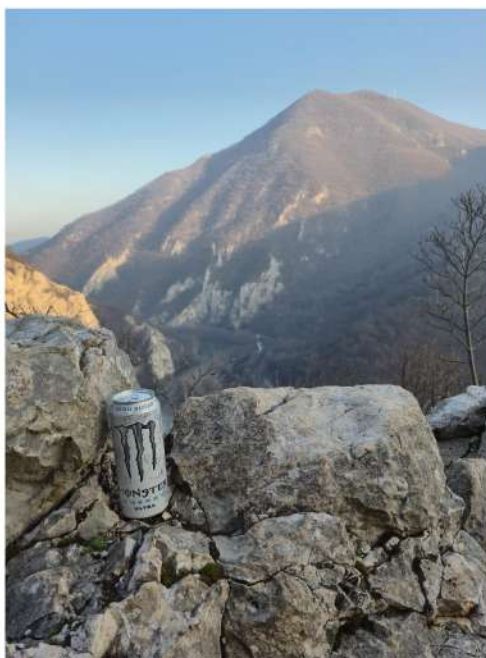
КАБЛАР 2026

Другог дана, само нас 8 упутило се у шетњу. На путу до испоснице Св. Саве, цркве подигнуте 1938. године у стрмим стенама у средини планине, имали смо изазовнију руту. Стеновитом и уском стазом смо се пењали великим успоном до саме цркве.

Успут смо обишли манастир Никоље у непосредној близини дома, а сви заједно сутрадан посетили смо остатке немачког бункера из другог светског рата и цркву Кађеницу у самој пећини, на висини.

Волела бих што скромније и да истакнем сопствени труд да јеловник акције учиним што квалитетнијим. Трпеза била је богата, већину акције провела сам кувајући, али вредело је видети своје задовољне и сите пријатеље. Самим овим, одужила сам се и за хаос са јелима са Повлена, августа 2025. године!

Оно што је чинило ову акцију нарочито драгом је да се у само 13 учесника нашао по бар један члан из сваке групе. Био је то јединствен и симпатичан спој људи из потпуно различитих сфера; са различитим интересовањима, темпераментима, мотивима и круговима. Са свих страна чула се различита музика, текли су разни разговори, десила су се нова познанства и сарадња међу члановима очврснула је. Задивљујуће је то што смо, читавих 4 дана, сви живели заједно у складу.

Активности које су одржане су кратко предавање о историји језика са посебним акцентом на славеносрпски језик, анализа дела из епохе српског барока, Црни биво у срцу Гаврила Стефана Венцловића и квиз; погађање значења речи славеносрпског језика. Остатак времена у дому провели смо квалитетно - играјући друштвене игре, уз дуге ноћне разговоре и много музике.

Језик који је некада носио душу – Славеносрпски

Славеносрпски језик настао је као непосредна последица изузетно значајног историјског догађаја за наш народ - велика сеоба Срба. Већ 1689. година на послетку сеоба, Срби су се под вођством патријарха Арсенија III Чарнојевића нашли на простору Хабзбуршке монархије. Иако је Аустријско царство дозволило насељавање Срба на својим територијама, настојало је да поред верских и културних притисака, Срби буду обавезивани на војну службу и учешће у ратовима Хабзбуршке монархије, што је представљало значајно оптерећење за народ. Међутим, права катастрофа, која се постепено ширила међу српски народ попут отрова, био је удар на културни и национални идентитет. Постепено је смањен утицај Пећке патријаршије и духовни и културни живот Срба био је везан за западни, римски културни центар. Писмо ћирилица, било би замењено латиницом. Православље - католицизмом.

Посебан значај имала је просветна делатност руских учитеља који су у српске школе долазили почетком XVIII века, уз подршку руског цара Петра Великог. Они су са собом донели рускословенски језик, који је постао језик школе, цркве и књижевности. Међутим, како је рускословенски знатно одступао од српске књижевне традиције, постепено се формирао славеносрпски језик, као последица потребе за разумљивијим књижевним језиком у грађанским круговима Срба у Хабзбуршкој монархији. Он је представљао мешавину рускословенског књижевног језика и елемената народног говора српског становништва. Период након сеоба био је права борба Срба за очување културног и националног идентитета, и што је најважније - очување духа. Тако је славеносрпски у националној историји постао одраз борбе нашег народа под великим притисцима да опстану, одрже аутономију и одрже свој образ и наслеђе.

Мали речник славеносрпског:

- љубвесоперник – супарник
- ишчадије - потомство
- јестество - природа
- књиговодителъ - вероучитељ
- корабљекрушеније - бродолом
- печал - туга
- нечајани - изненадни
- пестрено - разнобојно
- жребије - судбина
- самољубац - егоиста

Топаловић Леа

ИСКУСТВА И РАДОВИ

Моја прва акција, искуство

Као нови члан ПСУ Јастреб, који раније никада није био део неког планинарског удружења најмање што могу да урадим јесте да поделим неколико искрених утисака. Приликом сазнања за ово удружење, прво што ме је привукло јесте лепота која се крије у овим младим људима, младим ентузијастима који не воле само планину, већ се дубоко повезују са њом неуморно теже ка распрострањењу својих креативних идеја које повезују са лепотама наших предела. Скептична да ли ћу себе пронаћи на овом месту, одлучила сам да се упустим у ову пустоловину. Слушајући приче осталих чланова у мени је горео из дана у дан све већи пламен неизвесности и интересовања да се у овоме лично опробам. Кренуло је тако организовање још једне од многих у низу акција Јастреба, где се и моја прилика указала.

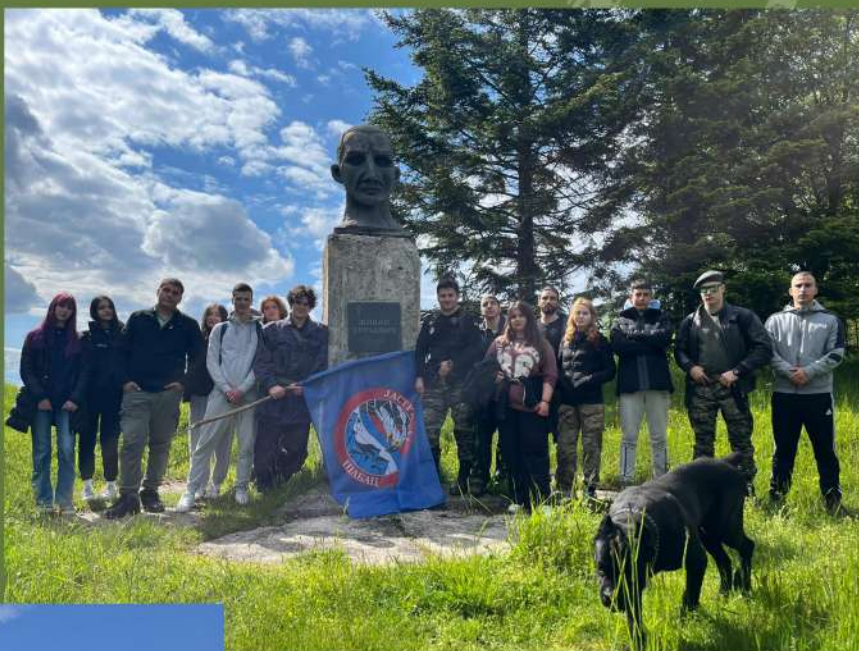
Реч је била о Повлену, планини у околини Ваљева. Као Војвођанка која је навикла на лагане шетње стазама Фрушке горе, за мене је ово био непознат терен. Узбуђење је расло већ пре саме акције, где ми је увелико било јасно да је ово прави пут. Ближио се дан акције која је била у августу 2025. године, те смо се тако једног августовског јутра запутили на Повлен. На путу до дестинације атмосфера је била динамична, пуна узбуђења. Стигли смо и распаковали ствари, па смо се након ручка упутили на освајање највишег врха Повлена, Мали Повлен, висине 1347 метара. Успут смо се заустављали и уживали у раскошном пејзажу пуном зеленила и боја, цвећа које краси овај предео и наших пријатеља инсеката. На путу су се одвијали занимљиви разговори, а на самом врху одвила се и једна књижевна радионица коју је за нас припремила наша дивна Кристина. Читали смо и анализирали поезију Борислава Радовића док се иза нас пресијавао одјек заласка Сунца.

У току акције смо обишли и врх Велики Повлен, отишли до Дебелог брда и обишли водопад реке Скрапеж. Врх Велики Повлен, иако носи такав назив, најнижи је, а од нашег дома био је најближи, непуних двадесет минута шетње. Ту смо обично одлазили у вечерњим сатима након вечере, посматрали персеиде са видиковца и полемисали о разним темама. Други дан наше акције, након доручка одлучили смо се за шетњу до Дебелог брда, места које је од великог значаја за наше удружење. Ту су биле прве акције, нова познанства која су и дан данас чврста, многа искуства и дијапазон лепих сећања. Након ове шетње одморили смо у дому уз радионицу фотографије, где је свако добио задатак да осмисли и фотографише своју идеју. Након одмарања кренули смо у шетњу до Повленских кугли. Очекивали смо лаганију шетњу, али стрелице на знаку су биле померене, те смо завршили у неком другом, непознатом правцу.

Лутали смо тако сатима кроз земљане путеве, мало кроз шуму, мало кроз чистину. Иако нисмо отишли до дестинације која нам је примарно била у циљу, шетња се одлично завршила. Наишли смо на знак за водопад реке Скрапеж, те смо се упутили до истог. Већ је пао мрак, а ми смо подалеко од дома. Коначно смо стигли до водопада, ту смо направили паузу и кренули назад. С обзиром да смо у том моменту били већ 6 сати у шетњи, залихе воде су нам биле при крају, пут никада није био вечито раван, а ми смо већ били преморени.

Међутим, зачули смо глас неког како нас поздравља са оближњег имања. Био је то један добар човек који се понудио да нам помогне. Допунили смо воду код њега, одморили и послужили се храном коју нам је изнео. Захвалили смо се и кренули назад на пут до дома. У дому смо одмарали, дружили се и полако кренули са паковањем. Ујутру смо се поздравили са домаром и упутили нашем родном крају. Са сваке акције носи се једно ново, изузетно лепо искуство. Нова познанства, планови, идеје, закључци. Све то улази у цену једне акције.

Јована Арсић

О ДОМУ : МАЉЕН, КРАЉЕВ СТО

Налази се међу викендицама. Има пристојан екстеријер, а ентеријер је са ниским плафоном са много кревета на спрат и пећи. Долазак до тамо је безбеднији и лакши у поређењу са другим домовима. Приуштив дом, повољан за оно што пружа.

О ДОМУ : ГУЧЕВО

Одлично сређена колиба, у сред шуме. На спрат са сасвим довољно простора за боравак и преноћење. Долазак до тамо је мало опасан због уског пута и превише кривина код честих низбрдица. Иако пише да има свој интернет, нема сигнала.

О ДОМУ : СТРАЖИЛОВО

Фино сређен дом који игра и улогу кафића због услуживања пићем и музике која се пушта дању. Током лепшег времена дању дође доста људи са својим породицама и из тога има двоструку улогу. Пут до њега има рељеф од тракторских гума што отежава мало долазак, али није сувише далеко од С. Карловаца.

Милеуснић Никола

ЦИВИЛНА РАДИО МРЕЖА СРБИЈЕ КАО ОБЛИК ГРАЂАНСКЕ КОМУНИКАЦИОНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ

У савременим друштвима комуникациона инфраструктура представља један од кључних услова друштвене стабилности. Мобилне мреже, интернет и дигиталне платформе обликују начин на који људи размењују информације, организују рад и одржавају друштвене односе. Међутим, зависност од централизованих система отвара питање отпорности друштва у ситуацијама када ти системи постану недоступни. У том контексту јављају се алтернативни комуникациони модели који функционишу изван институционалних структура. Цивилна радио мрежа Србије представља пример такве иницијативе: неформалну мрежу појединаца који користе радио-комуникацију као децентрализовано средство повезивања.

Савремена истраживања инфраструктуре указују да она није само технички систем већ и друштвени аранжман. Инфраструктуру чине техничке мреже, правила, знања и праксе корисника. Радио-комуникација представља специфичан облик инфраструктуре јер може функционисати локално, децентрализовано и уз минималну зависност од великих система. Цивилна радио мрежа Србије може се разумети као пример грађанске технологије — технолошке праксе која настаје иницијативом заједнице, а не државе или тржишта. Мрежа нема формално чланство нити институционалну структуру. Она функционише кроз понављајуће праксе учесника: коришћење договорених канала, периодична јављања, тестирање домета и размену техничких знања. Техничку основу чине PMR446 уређаји, VHF/UHF ручне станице и локалне базне тачке. Ова структура омогућава модуларну инфраструктуру која не зависи од једног центра. Мрежа има више друштвених функција. Прва је комуникациона отпорност — могућност размене информација у условима када дигитални системи нису доступни. Друга је педагошка: учесници кроз праксу стичу знања о радио-таласима, антенама и организацији комуникације. Трећа је социјална функција, јер радио-веза подстиче директну интеракцију и ствара осећај заједништва међу учесницима. Цивилна радио мрежа Србије представља пример како комуникациона инфраструктура може настати из грађанске иницијативе. Иако неформална и ограничена дометом, она показује да технолошка самосталност заједнице остаје могућа и у дигиталном добу. Њен значај није само у техничком домету, већ у моделу који представља: инфраструктура може настати одоздо, кроз заједницу која дели знање, опрему и комуникациони простор.

Ђорђе Томић

Текст који следи производ је маште и алтернативних схватања. Текст који следи не заснива се на тачним научним или псеудо-научним испитивањима и радовима нити тврдње у истом стоје као чињенице.

ДИМЕНЗИЈЕ

Резиме разумевања димензија на макро плану

Реалност коју перципирамо путем наше свести, у којој постојимо и прикупљамо све информације преко наших чула, можемо поделити на два основна параметра:

Време и Простор

То су основни елементи једне димензије.

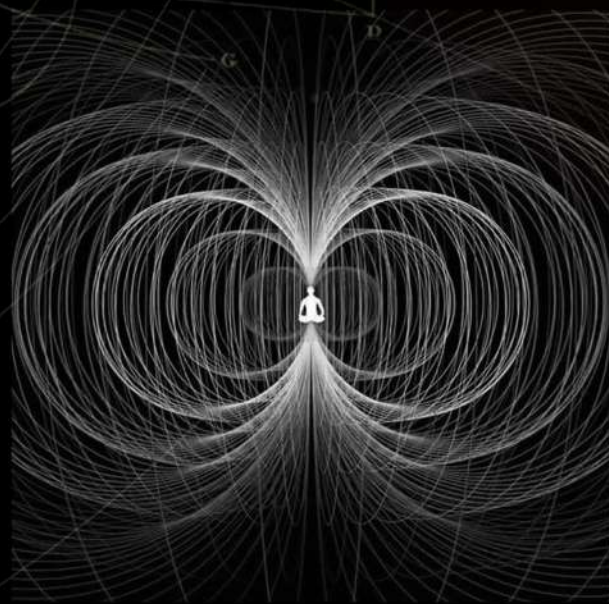
Да бисмо имали увид у сличности и разлике између паралелних димензија, делимо их по следећим параметрима : временске- различите по времену, просторне- различите по простору али исте по времену наступања догађаја и временско- просторне димензије где су и време и простор различити.

PLATE VII.

Две временске димензије могу делити исто време али другачији простор, такође могу делити исти или сличан простор али различито време - У временски различитој паралелној реалности овог момента је и даље средњи век, са истим или сличним следом догађаја и простором као што је у нашој димензији било у том периоду, док је у нашој временској равни тренутно 2026. година.

Димензије такође можемо назвати „ временско - просторне линије“ или „равни“ , јер је утицај времена у простору за нас линеаран и непрекидан.

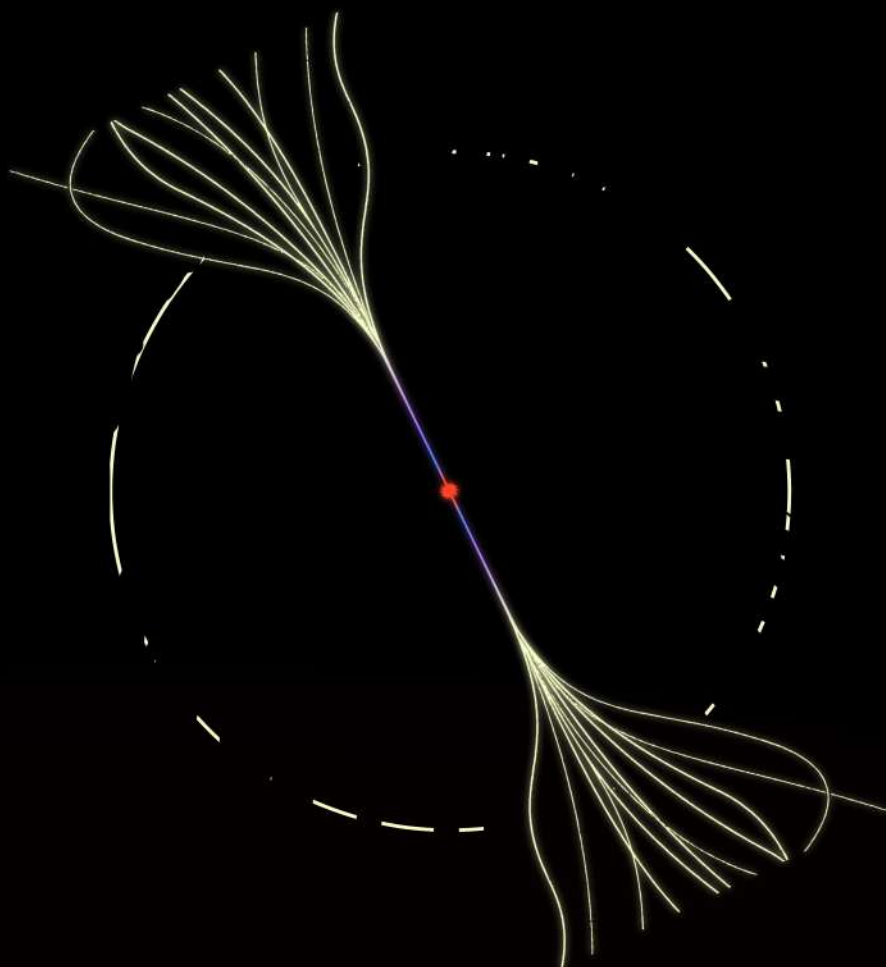
Када наступају веома значајни процеси у Универзуму, где се ослобађа огромна количина енергије и дешавања знатно мењају првобитно стање Космоса, у том моменту се велика промена манифестује на све слојеве реалности и утиче на обликовање и кретање свих временско-просторних линија.

Временске линије се периодично преплићу, сажимају у једну раван и периодично одвајају. На пример, рођење Исуса је проузроковало сједињавање свих временских линија у једну, у којој се тај јединствени догађај десио у свим реалностима потпуно исто. Након одређеног периода од једне равни опет настаје више паралелних које се рачвају и касније се опет сједињавају.

Такође постоји могућност да две паралелне линије деле исте или сличне догађаје са минималним изменама, или чак без икаквих разлика, али егзистирају паралелно као одвојене засебне димензије.

Ова теза такође заступа став да наша свест може да се пребацује у остале паралелне линије чак током нашег материјалног живота. То не значи да можемо да се пребацимо у прошлост или будућност, јер бисмо тада прешли у исту или паралелну временску линију, односно простор где бисмо видели другог „себе“ из будућности или прошлости.

„Пребацивање свести“ може да се дешава на дневном нивоу и неприметно. Преко наших акција, одлука, ми правимо избор и преко наших мисли које су директно повезане са квантним током времена ми стварамо себи пут и пребацујемо се у разне паралелне реалности.

Бог зна све варијанте наше будућности унапред, а ми само бирамо у које ћемо ићи.

Такође наша свест је тренутна и таква јединствена, тј наша тачка гледишта је наша, друге варијанте „нас“ из осталих паралелних реалности нису „Ми“ већ су само тренутна станица наше свести. Ми духом и присутношћу постојимо овако јединствени, а у том „пребацивању“ само мењамо место и материју која је дословно идентична, или са минималним неприметним променама наспрам претходне - Мандела ефекат.

И да растумачим ово да „друге варијанте нас“ који егзистирају паралелно чак и у овом моменту, свест присутна у њима јесте скоро идентична нашој али не кроз. Самим тим што не можемо бити на више места у исто време је довољно да се разуме да они, иако били по саставу скоро идентични, нису Ми јер Ми као људска јединка живимо у једној временској линији и све доживљавамо кроз једну линију. Само Бог може да егзистира на више места истовремено и у више паралелних реалности.

Дежа ви (франц. *déjà vu* — „већ виђено“) је показатељ минималне повезаности са „будућим“ варијантама нас из просторне линије где нам већ познато тј видјено делују ствари које се десе у нашој тренутној линији, јер су други ми то већ проживели, али они су одвојени од нас и не значи да ћемо увек ићи истом линијом која се већ одиграла. Судбина је јединствена временска линија која се већ десила у другој реалности тј будућности, али не значи да ће се увек десити тако. Има потенцијал да се деси али се ток може променити.

Резиме посматрања времена и димензија на микро плану (духовни ниво)

Већ сам напоменуо да: временско-просторне линије могу бити испреплетане на начин да јединствену реалност (у којој материјална телесна бића попут нас обитавају и доживљавају као једну заједничку реалност) може делити више различитих варијанти прошлости које се интегришу у јединствену садашњост, односно будућност.

Сматрам да је теже и ређе да се више различитих линија простора и времена интегрише у јединствену линију на нивоу опипљиве материјалне манифестације, већ је учесталије преплитање метафизичке природе, односно на изнад материјалном нивоу.

Пример преплитања изнад материјалног нивоа:

- Душе и духови свесних бића могу да се пребацују у многобројне и разноврсне линије постојаног времена и простора. Што значи да пут једне душе не мора нужно ићи узлазном временском путањом само у једној специфичној димензији, већ може прелазити и у друге паралелне димензије постојања које може делити сличан простор али други временски период.

- Нпр неко ко је умро у 2025. години, следећа реинкарнација му може бити у средњем веку исте или сличне паралелне димензије (временско просторне линије).

Пример преплитања димензија и манифестација природе и твари на материјалном нивоу:

- Ово је веома редак феномен у универзуму, али теоријски ако би дошло до материјалне манифестације преплитања паралелних временско просторних линија, то би значило да фрагменти материје из једне димензије прелазе у другу.

- Најпростији пример овога би било да хипотетички имамо „паралелну реалност“ у којој су постојали Змајеви, а у познатој реалности и историји до сада нисмо имали никакве доказе о њима, и онда се током ноћи деси преплет временских линија и квантни прелазак атома, где сутрадан нађемо археолошке доказе о постојању Змајева, који су се за врло кратак временски период створили на местима где пре тога никад нису били.

Такође путања и комешање душа и твари на нивоу изнад материјалног, касније као последицу узрокује и промену материјалне природе у одређеној димензији, али на учесталијем и хармоничном нивоу, процесу промене материје који се дешава постепено и споро.

Увек првобитно настаје „идеја“ твари као бестелесна постојаност која се касније манифестује у материју.

- Прво настаје дух па тело.

Сагледавање времена

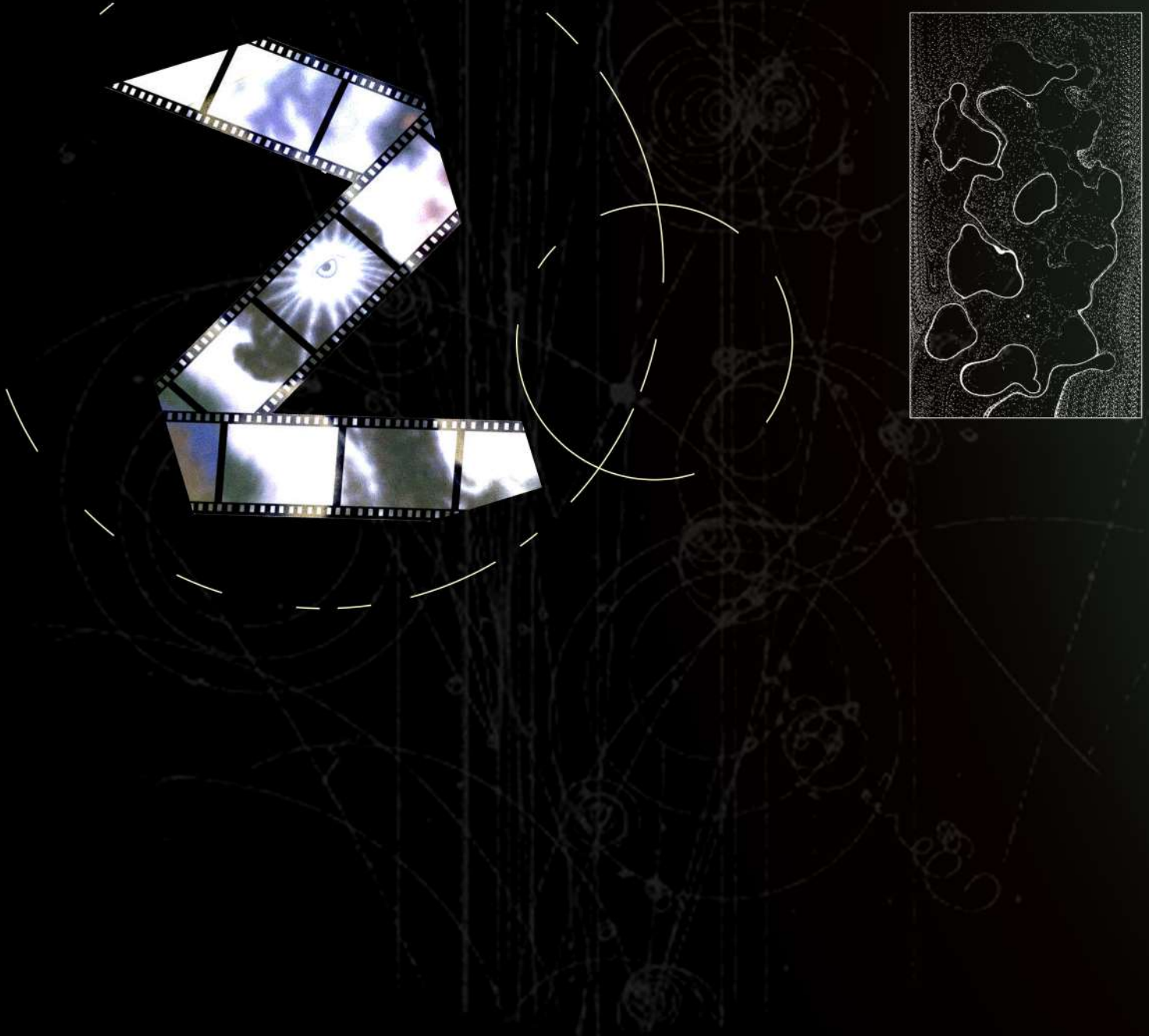
Време је последица доживљаја и перцепције телесног бића, из његове перспективе пролазности догађаја и материје око њега.

Овај концепт нашег доживљаја времена би се могао објаснити и на следећи начин:

-Време је бесконачна архива „филмских трака“ које бележе све што се икада десило и што ће се икада десити, нема ни почетак ни крај. Филмске траке су видео записи који се непрестано обрћу на бесконачном броју пројектора. Онда замислимо да се ту сваки најмањи делић фрејма исте траке пројектује на различите пројекторе истовремено. Пројектује се сваки део милисекунде и још мањи одломак траке, те ако би се фокусирали на сваки засебни пројектор, трака не би уопште ни имала кретање. Ти пројектори пуштају филмове у више засебних филмских сала које су физички одвојене једна од друге. У једној сали се увек пушта један исти филм без обзира што постоје небројано различитих и небројано сличних и истих трака, пројектора, филмова и сала. У свакој од сала се пуштају различити делови исте или неке друге траке. У салама се филм пушта многобројним гледаоцима који уживају у тренутној пролазној слици њиховог дела траке, односно филма, и немогуће је враћати филм у назад или премотавати у напред. Ако би гледалац хтео да опет гледа део филма са почетка, или да премота пред крај, морао би да пређе у другу салу где се тај исти филм пушта од почетка или краја филма, у тренутку његовог преласка у жељену салу.

- Сваки део траке се сваког момента рачва и грана у небројано нових трака које се сваког момента гранају и пројектују у небројано много сала.

- Како се траке бесконачно рачвају и шире од краја (који се никад не завршава) тако се бесконачно продужавају од почетка, или почетног краја или перспективно „друге стране“ те тако немају ни почетног почетка нити завршеног краја.

Филмске траке су овде асоцијација за линеарне особености времена и простора јединствених димензија(временско просторних линија) и свих догађаја у њима.

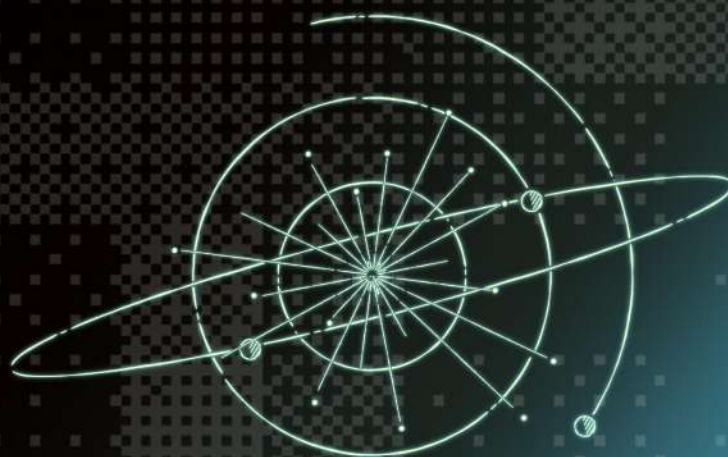
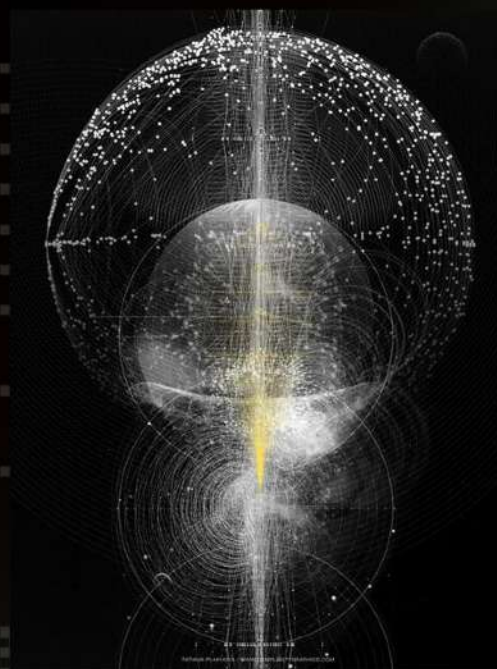
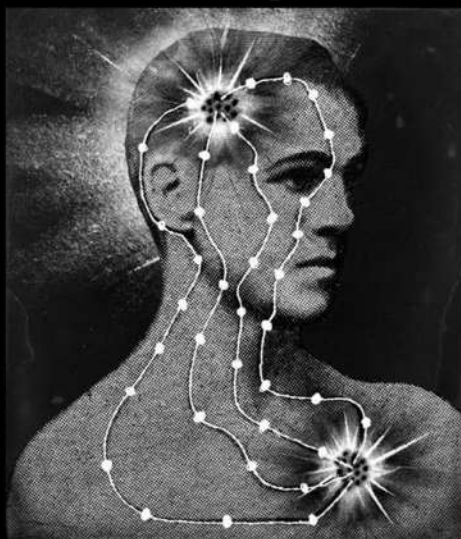
Филмске сале су многобројне реалности материјалне природе, омеђене телесним тварима и ограничености једне засебне димензије у којој се налазе.,-

Гледаоци - телесна бића која се налазе у физички омеђеним филмским салама и која посматрају кретање тренутне филмске траке из њихове тренутне перспективе из које посматрају. Трака се гледаоцима увек креће ка напред и никад се не враћа нити стаје.

По овоме можемо закључити да „време“ као људски појам (последица омеђености материје у простору) нема ни „ прошлост нити „будућност“, већ је све део одиграних догађаја који се нама ограниченим бићима манифестују на индивидуалне начине у тренутној постојаности наше перспективе, односно призме (тачке гледишта - душе) у материјалном постојаном простору.

Доносимо закључак да у ширем погледу „ време“ као концепт ни не постоји, већ постоји бесконачна многостраност алтернативних реалности које обликују и креирају разноврсност у Универзуму, које су савршено одређене и организоване од стране Универзалног Ума који је онипрезентован, који се поделио и бесконачно дели и креира и обликује нове реалности, слојеве димензија и постојања, фундаменталне законе битисања истих и који даје остале перспективе и призме да проживе, искусе и постоје као засебне јединице које се налазе на међусобно различитим нивоима ХИЈЕРАРХИЈЕ СВЕСТИ.

Јоцић Димитрије

УМЕТНОСТ ЈАСТРЕБОВИХ УМЕТНИКА

У оквиру Планинарског друштва „Јастреб“, поред љубави према природи, висинама и заједништву, посебно место заузима и уметност. Имамо част и понос да међу нашим члановима стоје талентовани уметници – сликари, фотографи, писци и ствараоци различитих израза – који лепоту планина не само да освајају кораком, већ је претачу у дела трајне вредности. Њихова уметност настаје из искуства стаза, излазака сунца на врховима и тишине шума, па тако дух „Јастреба“ живи и ван планинарских путева – на платнима, у стиховима и кроз објективе.

Поезија

Ноћно небо

Дозива је ка себи са врха
Да се црним перјем у ноћ вине,
Иако је измучена и крхка,
У сазвежђу пише њено име

Рођена је у оку олује
Која човека кида и реже
И њено име певају руље
Демона што у олуји седе

Она њима суди и чупа им
Крила којима одувек беже
Из Пакла ка олуји, јер их оком
Мами, којим и мене реже

Ломљењу крила они хрле
Јер дотакне их свемоћна рука
Оковане птице, снажне и врле,
Да од крила направи им друга

Друга са којим лежу у гроб,
Из ког само ноћно небо виде
И у звездама сазнају своју коб
Да се нечасног живота стиде

Један песник њено друштво
хоће,
Иако зна да ће бити жртва,
Јер њене су песме Едена воће
Без којих је и она мртва

Богдан Марковић

Поглед у огледало

Испред огледала пишем
И полако шапућем папиру
Али ми срце убрзано дише
Јер не могу се одупрети хиру

Ако ми је одузме ђаво
Неће никад помислити на ме
Па од анђела тражим право
Да пишући о њој проводим дане

Седим мирно док перо плаче
И повремено јецај испусти тих
Седим мирно и у уље га умачем
Да је невешто претворим у стих

(Сва осећања причам столу
И знам да обојицу лажем
Јер праве речи навиру у болу
И само теби хоћу да их кажем)

Муза

(Дави, музо, и задави птицу,
Црног сејача и клицу
И обуздај дивну реку
Јер таласи нас њени секу)

Око песника је огледало
Нарцисово корито плаво
Над којим се птица једна створи
Да гракће и с песником се бори

Дању га повлачи до дна
А ноћу му чупа музу из сна
Али није врана што сном звечи
Већ музине прошапутане речи

И зато неће више да се смеје
Јер песника златна ватра греје
И вртове ствара бедној души
У којима се црна птица гуши

Богдан Марковић

Пространство

Тек кад ме орлови искљују и мрави
поједу,
кад реч у крв сазре, ох, Лауро!
Так тада ћу те спознати.

Ти постојиш само у непознатом говору
мога незнаног језика. Речи не троши
на заборављену празнину.

Лауро, Сунце мога дана!
Заустави се у корацима својим.
Постани камен срца,
што у неискусним ноћима живе.

Крхка је твоја веза са животом.
Душе твоје спознаје назваћу љубављу.
Певаћу када опет пропева пакао.

Ирисов венац

Прећутна тајна мојих снова и
орхидеја у затвореним сузама,
речи су што се простиру:
Твоја крв јесте.

Свемир се затворио.
И плач сам пронашао,
кад је то изговорио:
Твоја крв јесте.

И није време које проналазиш у бој,
и снови у којима обичне звезде спавају,
и белина што видиш да вришти:
Твоја крв јесте.

Ирис је моје обећање свемиру,
и његовим затвореним сузама,
што тихо шапућу:
Твоја крв јесте.

Стрибор Ђурић

Сан

Ноћас сам сањала кржаве росе.
Рањене срне, што горама беже,
И стакло што газе ноге босе,
И свод под којим проклетство леже.

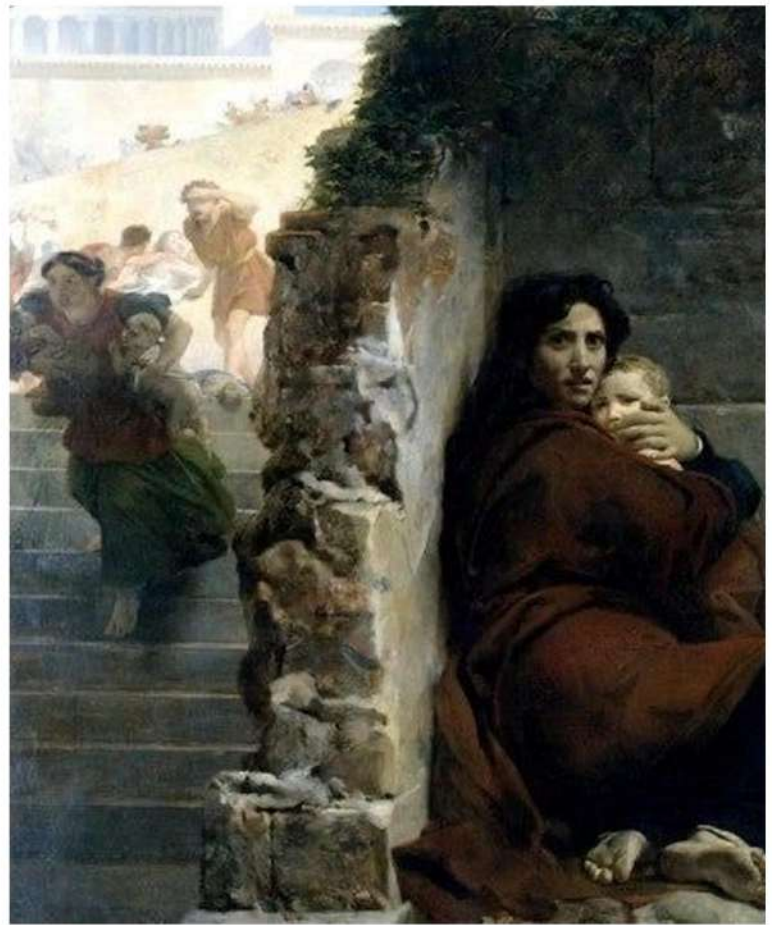
Насрнула сам ноћас на свети стуб;
Што држи над главом стари кров,
И некада здрав, сад погани зуб
И пун костију црни ров.

У вихору срама, жестоко бије,
Ни слутила нисам, о живи храме!
Да баш твој глас болни напев лије,
И сва се рушевина скрши на ме.

Некад сребрни канали, зло кажу
Букнуше и рујни млазови срама
Да блудни весници ипак ме лажу
И нема више снажнога храма.

Топаловић Леа

Cirque de la lune

У првом реду они се смеју
и удишу маглу што кроз отворе улази.
Бежи хитро сада, пријатељу,
без најаве, циркус ове ноћи одлази

Седе, докони, слине у мраку,
чемпреси вани поје тужно
ону оду незнаном јунаку.
Селимо се. Идемо јужно

У другом реду ту ја седим,
ал' ипак ћу спаковати мамузе.
Вечерас и ја, са њима бежим
да не чујем аплаузе

Нисам чаробњак, нити летим вихором трапеза.
Ја сам само циркузант
који се годинама савија као гимнастичар,
да кљуцка нешто себи по стомаку.

Солун

Магла тиха обавија моје бродове
док слано мирише мирно море
и ноћник милује небеске сводове,
пратиће ме помно и до хладне горе.

Последњи пут перо ми је међу прстима.
Опоравак на острву давно ми је прошао.
Последњи пут мастило ми те узима,
да отпловим-тренутак је дошао.

Веслаћу ка тој блаженој срећи.
Нећу ти описати ни руке ни очи
нити те тражити у диму у свећи,
остаћеш за мном само тих шапат у ноћи.

Видим светионик и к њему руке пружам

Тајна острва, увелико су страна и далека.
Крв ми потече; на врху сам харпуна,
вуче ме ка хоризонту осека бурна
и не стижем. Не стижем до Солуна.

Оскрвнуће

На свили чистој, сатканој
Вешто се протеже црвени конац.
Дуж нити сабласно набрекоше црвени
Бисери сферног облика.

Склизнуше тихо, без даха.
И тако, грешком нашом -
Немаром нашим, тако очајним
Оскрвни се белина пречиста.

Без гласа, бездушно неми
Безумном вољом, тромом силом
Рађаше се дуж нити гвоздене капље,
Чија имена остављам неизговорена

И на свили остари знак -
Сребрн, тих, тако сабласан
Налик одсјају благом
Одсјају ледене бритве

Кроз тешке капке гледам их
Одјек метални још одзвања негде
Ал кличем из свег овог оловног срца:
"Недостаје ми топлина! Дођите мени!"

Леа Топаловић

Корак после границе

Хладан дах пролази кроз промрзле усне,
Схвата да једино што га напред гура јесте та
емотивна бура.
Тесне чизме и жеља која се полако од умора губи
Држе чврсто дрхтави зуби.

Жуди да се нагледа тог врха који га чека тек крај
хладне ноћи
Хођајући километрима далеко, он помисли да даље
неће моћи.

Табле прекривене снегом више нема
Јер пут до врха ту је близу,
Чека планинар да прекриже пети, тешки, Црни Врх у
низу.

Угледа он тај предивни поглед,
Хватајући се за цеп, пита се се
„Где ми је сад мој двоглед?”

Срећа и понос обузели су његово тело
Он гледа у даљину мокар цео,
Размишља да ли би он даље смео?

Кичма му попушта, руке му утрнуле,
Ноге ни сме да погледа јер ако му поглед падне доле,
и он ће.

Опрезно и уморно се хвата своје путање,
Враћајући се назад, схвата да су ивице његовог пута
све тање.

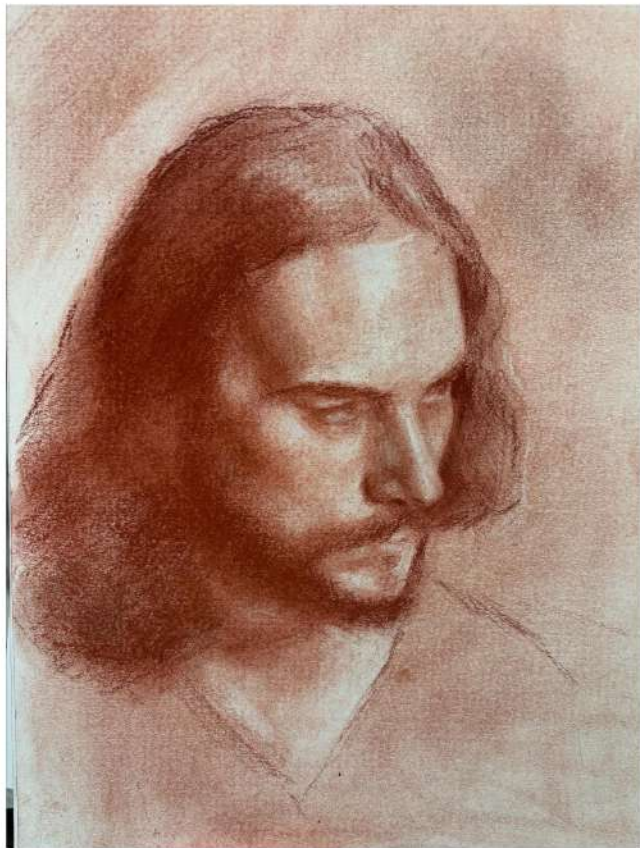
Хођајући назад, пређе он далеки пут,
Глад му опет расте по који пут.
Ноћ набрекла пада, зове га у сан,
Он од уморних плућа и тешких мисли обузда себе, и
мисли на сутрашњи дан.

Од умора очи му се склапају,
Поглед му се мути,
Ал' загледа се он у даљину и упута се:
„Шта се оно тамо жути?”

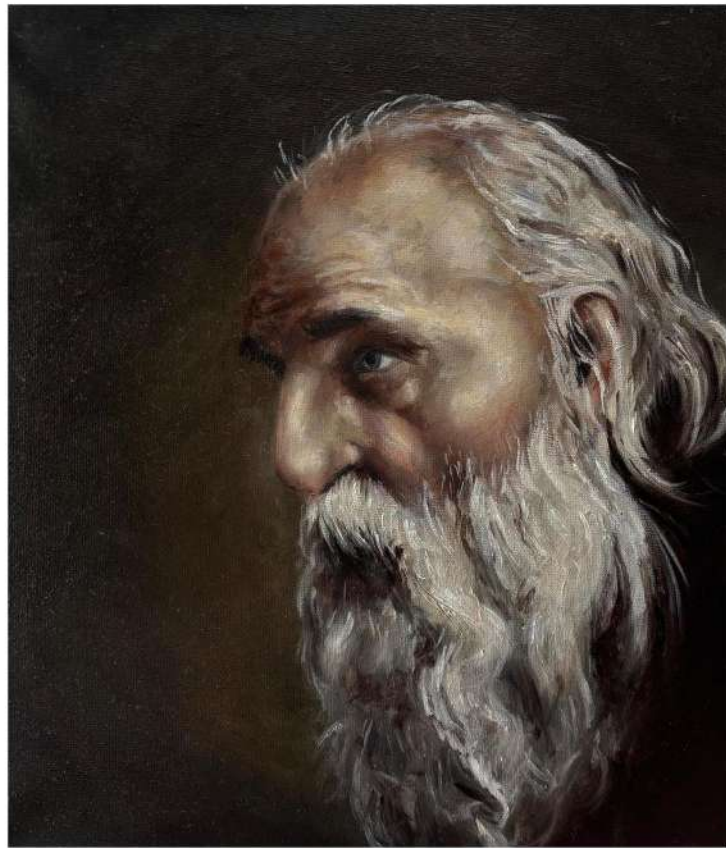
Жуте се светла од планинарског дома,
Улази у собу и говори:
„Успео сам, дајте ми топле супе одма”.

Лана Нинковић

ЛИКОВНА УМЕТНОСТ

*Студија портрета у сенији,
Марија Вујков*

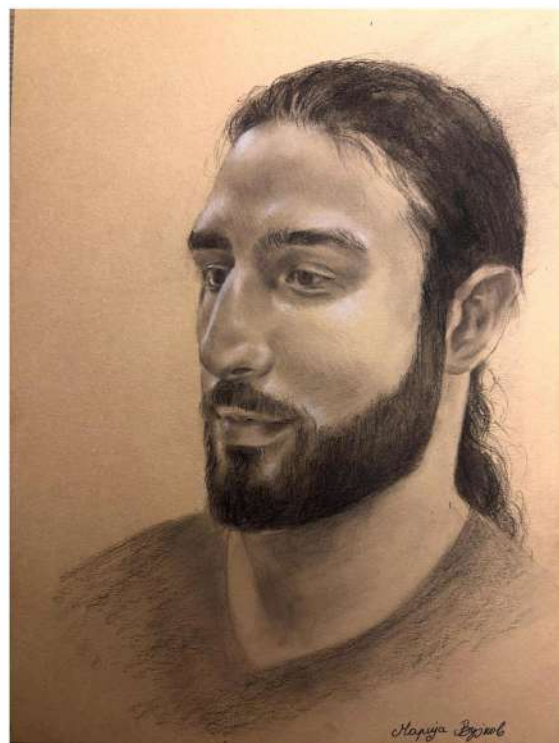
Портрет старца, Марија Вујков

Призор крај реке Таре, Марија Вујков

Месечина, Марија Вујков

Димитрије, Марија Вујков

Подне у рити, Марија Вујков

Тигар, Сара Богуновић

ФОТОГРАФИЈА

Лана Нинковић

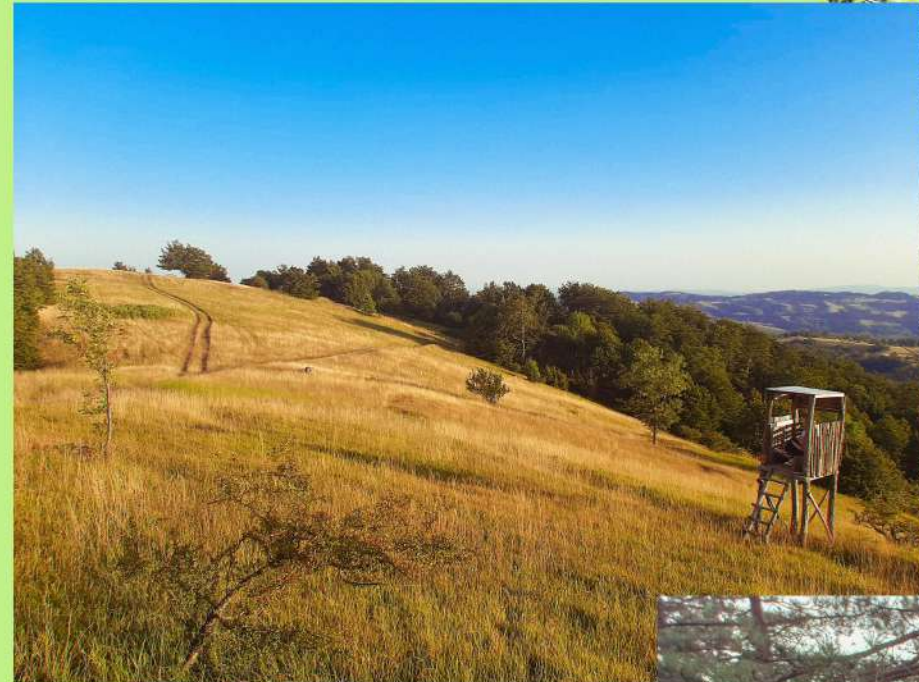
Лана Нинковић

Лана Нинковић

Лана Нинковић

Акција корекција! 2025

Јастребовци

**МИ НИСМО НИКАД
КЛОНУЛИ ДУХОМ**